Religions are not for separating men from one another, they are meant to bind them. It is a misfortune that today they are so distorted that they have become a potent cause of strife and mutual slaughter.
—Mahatma Gandhi.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956

No. 28—Vol. LV. Friday, 19th July, 1957 REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER. Price: FOUR PENCE

ANGLICAN BISHOPS URGE FOLLOWERS TO DISOBEY CHURCH CLAUSE

IN the following letter Bishop T. G. V. Inman, of Natal, urged the clergy and the laity in his diocese not to practice apartheid in admitting people to White Churches The full text of his letter, read in all parishes last Sunday is as follows:

"From time to time we are reminded by our statesmen and political leaders that the Union of South Africa is avowedly a Christian country. Further, it is a plain fact that one of the articles of our Constitution acknowledges the Sovereignty and Omnipotence of God.

"To this we must add that there is a duty laid upon us to acknowledge the Divine Right of the State as set forth by St. Paul in Romans xiii 1-3

'Let every soul be in subjection to the higher powers; for there is no power but of God, and the powers that be are ordained of God. Therefore he that resisteth the power, withstandeth the ordinance of God: and they that withstand shall receive to themselves judgment.'

No Absolute Obedience

"Thus it is laid on our consciences as Christians to obey the laws of the State. But if that were the end of the matter I should not now be addressing you. We have to inquire whether or not the State is empowered by God to demand an absolute obedience from us. Our Lord teaches us that the State has no such right. When asked about the Roman tribute-money, He replied, 'Render to Caesar the things that are Caesar's, and to God the things that are God's'.

"There are some matters therefore which are exclusively God's, and which can in no sense fall under the competence of the State. As our Article XXXVII states: 'We give not to our Princes the ministering either of God's Word, or of the Sacraments."

Limit Of Authority

"To understand the limits of the State's authority, we have to ask to what end the State exists. Our answer to this will depend upon our view of the nature and destiny of man.

"As Christians we know that our hope can never be fully attained in this world, and that we are citizens of eternity. The individual is immortal and the State is not.

"Indeed, as the late Archbishop William Temple wrote: 'This is the fundamental conviction which must always distinguish Christian politics from secular politics. The end for which the Christian State exists is therefore preliminary and preparatory only: it is a kind of school, training men well or ill for eternity.' We infer that it can never belong to the Christian State deliberately to defy or deny either the teachings of the Gospel or the dictates of the Christian conscience.

Man's Obligations

"Both the Gospel and the Church have much to say on the subjects of man's obligation to worship God and his relationship with his fellows. We are all children of the one Heavenly Father, and we are all redeemed by the one Incarnate Son. God is no respecter of persons, and in Christ, writes St. Paul:

'There cannot be Greek or Jew, circumcision or uncircumcision, barbarian, Scythian, bondsman, freeman: but Christ is all and in all.'

Likewise, concerning worship, the Epistle to the Hebrews says: 'Let us draw near with a true heart; let us hold fast the confession of our hope that it waver not, for he is faithful that promised, and let us consider one another to provoke unto love and good works; not forsaking the assembling of ourselves together as the custom of some is, but exhorting one another.

Ministers Powers

"Arising out of this teaching we cannot avoid taking note of the recent passing into law of the Native Laws Amendment Act of 1957. In this Act the Minister of Native Affairs has been given the power to forbid the assembling of ourselves together under certain circumstances. The relevant clause reads as follows:

"The Minister may by notice in the Gazette direct that the attendance by Natives at any church or other religious service or church function on premises situated within any urban area outside a Native residential area shall cease from a date specified in that notice, if in his opinion

(1) the presence of Natives on such premises, or in any area traversed by Natives for the purpose of attending at such premises, is causing a nuisance to residents in the vicinity of those premises or in such area; or

(2) it is undesirable, having regard to the locality in which the pre-

(Continued on page 316)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY, 19TH JULY, 1957

We Congratulate The Institute

NEWS came through as we went to Press that the national committee of the South African Institute of Race Relations had decided to carry on the work it had been doing as though nothing had happened It would not advise its African members to resign or ask for a Pass to attend its gatherings.

There are really no other honourable course open but the dangers risked surround even the taking of the only right course with an aura of something very much like glory.

In recent years the Institute has been progressively approaching the race problem from perspectives which could inspire non-White confidence. If the Native Laws Amendment Act was designed to curb this process it is simply because apartheid dare not face the truth. It is a murky philosophy of persecution thriving in the darkest and basest corners of the human mind. The only effective answer to it is to stand up to it; to preach the truth and to follow it with courage wherever it leads.

The Institute's decision suggests that it is in mood to take this direction and in congratulating it very warmly we should like to add that in the dark and difficult times which lie ahead it will redound to the good of al concerned if the truth is seen progressively from both sides of the colour line.

One convincing way of doing this will be to recognise the need for greater use of Institute platforms being open on a wider scale to the various non-White peoples. A case in point is the annual Hoernle Memorial lecture. It is becoming a fixed tradition that contributors from this platform should be all White. Let us make it quite plain that we have the highest regard for both the integrity o the distinguished men and women who have in the past been asked to give the Hoernle lecture and the quality of their contributions. But why should constructive thinking on a problem which affects the non-Europeans so vitally be a monopoly of people with a White skin?

Dynamite In Rhodesian Federation

THE White Press has given very little publicity to the fears of Africans in Nyasaland and Northern Rhodesia that the Central African Federation is becoming one more White trick to entrench White supremacy in the way it has been established in South Africa. The mood of the politically dominant White groups seems to be to concede civil liberties as the opening of valves to control the release of dangerous steam, rather than an open and warm-hearted acceptance of the African as a citizen in his own right. There is dynamite there.

The African wants neither the valves nor what Professor Pistorius calls outlets. He wants to see his right to self-determination recognised. If the Central African Federation is slow in recognising it he will not hesitate to make a bid for sovereign independence on the Ghana model. If opposition to his aspirations in this direction continues to be unreasonable an explosion, which might rock both the Commonwealth and the ideal of partnership can be confidently said to be in the offing.

It would not be confined to Central Africa. It would reinforce very heavily our own Africanists in the Union. For this reason Black and White democrats have the duty to exert all possible pressure to ensure that political wisdom and sanity dominate as the Federation approaches 1960, when its constitution will come up for review.

Comment On Men And Events

The Bishops Have Spoken

THE clear duty of every man and woman who prizes liberty and justice is to congratulate in firm and grateful tones the Anglican Bishops who, by telling their followers to refuse to obey the Church clause, have given the most convincing reply to apartheid from the White side so far. Greater than to cheer, however, is the duty every democrat or Christian has to stand solidly behind the Bishops and pay the price this will demand.

The instruction to Anglican clergy and laity to refuse to obey the Church clause of the Native Laws Amendment Act was not an act taken lightly. In supporting the Bishops I realise myself the seriousness of what I am doing. Temperamentally and by training I am law-abiding. While this is the most I can say for myself, it is certainly the least for the Bishops. It follows from this that where so much learning, dignity and responsibility decide on a course of action which throws the law into disrepute, there must be very grave reasons behind it.

God Attacked

They lie broadly in the very nature of the apartheid doctrine; in its emphasis on race as the determining factor in a people's destiny; in its denial that since Man was created in the image of God, he is an end in himself; in its implied attack on God for having created some men white and others non-white. For, to oppress a man because he is not White; to deny him opportunities simply because he has kinky hair is to criticise God for having created him non-White.

More specifically and immediately the reason for this extreme course on the part of the Anglican Bishops is the Native Laws Amendment Act's Church clause which brings the Policeman between a Christian and his God. It is the Policeman who will tell the African Christian where (and therefore how and when) he must worship God. The Nazis, for all their wickedness and general degeneracy, did not go to these extremes of spiritual depravity. Only the Inquisition debased Man in the fashion proposed by the Native Laws Amendment Act. The tragic irony here is that the ancestors of the men of apartheid fought so valiantly against it. Today their descendants inflict its tyranny on their fellowmen in this part of the world.

Death Of The Rt. Hon. Agakhan

THE Rt Hon. Agakhan died in Geneva on July 12. His will states Prince Karim, his grandson to be the spiritual leader of the Shiah Moslem Ismaili Community to which belong 20,000,000 Moslems.

The Damascus Radio, sponsored by the Syrian Government announced that the leaders of the Ismaili Sect in Syria had proclaimed Prince Aly as their Imam. He will be the 49th Imam of the Sect.

It is said that the late Agakhan would be buried at Aswan but formalities have not been worked out.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Moral Content

The point I am trying to make here is that the Native Laws Amendment Act is devoid of all moral content; it is one culminating point in a process which has been systematically destroying the moral basis on which our legislative institutions have been established. It is a law which does gross violence to the human conscience; to human decency. To obey it is to debase Man and therefore to sanction slavery. To obey it is to deny that Man was created in the image of God—it is to say that Man is a means to an end.

When a law goes to these extremes; when it sets up political thuggery as the supreme arbiter in matters affecting the conscience of Man, it is patently a threat to society and a danger to humanity. The only duty of the reasonable citizen in those circumstances is to refuse to obey it and pay the price. It is to this pass that the Anglican Bishops have been brought.

But inspiring as their action is, it is not enough, in a society where political thuggery has become the order of the day, merely to refuse to obey. It is not enough to be passive in opposition. There is the moral obligation to oppose a wicked ideology effectively.

Futile Gesture

By themselves the Bishops, their clergy and laity are not many enough to defeat the moral evil of apartheid. If they stand by themselves the danger is real that a demonstration which has the potential to defeat apartheid might turn into a futile, somewhat exhibitionist gesture and an opportunity lost for striking a decisive blow for human decency and justice.

The logical step which suggests itself from the decision of the Bishops, then, is the launching of a powerful campaign of moral protest embracing all sections of the Christian Church which have not declared themselves in favour of the Church Clause.

With this in mind, may I suggest, in all humility and on behalf of the millions of inarticulate African Christians and just men and women that it would make all the difference in the fight against apartheid if the Anglican and Catholic Bishops seriously considered the possibility of joint or co-ordinated action in such a front.

For the Christians to get together in such a movement would be a magnificent demonstration of Christian solidarity; a concentration of the greatest pressure at points where it can be used to greatest effect. Above all, it would be the most powerful force likely to remove race violence in the unsettled conditions created by apartheid's inhumanity.

JORDAN K. NGUBANE.

The Contemporary Press

Misuse Of The Law

STRANGE things are happening under the pass laws and other control measures for Africans, and they call for serious attention from the authorities and the public in the interests of humanity and South Africa's good name.

In recent weeks several incidents have come to light of urban Africans, who, because of some actual or alleged irregularity in their documents, have been uprooted from their normal life and bundled off to work as farm labourers. The pattern of these stories is the same.

—"The Star."

—o—

Bishop Reeves

WHILE the new Anglican Archbishop of Cape Town has so far been careful to refrain from discussing controversial South African questions, his colleague, the Anglican Bishop of Johannesburg, is on a preaching tour in the United States.

In that country, where there is so much need for balanced information about our country, this churchman is now—according to the reports—sowing nothing but the most one-sided, the most inflammatory statements about the racial question.

If they (the Anglicans) set any value at all on peaceful co-existence in South Africa, they should in heaven's name help to put an end to this phenomenon of clerics full of self-righteousness, without humility, who are imported by them, only later on to go about inciting the world against the long-established section of the South African population.

Resentment at such a conception of loyalty and decency cannot indefinitely be held in check.

—"Die Burger."

—o—

Professor Keet

ON Prof. B. B. Keet unquestionably rests the task of saying what is good and what is bad. The Church is the keeper of the people's conscience. A church leader and professor at the Theological Seminary can, therefore not be expected to remain silent when he finds that things do not conform with his ethical and Christian norms.

Now Professor Keet is against apartheid. To condemn this political doctrine he is no longer satisfied with the pulpit and the lecture-room.

First he wrote a booklet that looks dangerously like a political brochure. Last (Wednesday) night he stepped on to the platform of the foremost liberalists, the Institute of Race Relations, to condemn apartheid roundly.

Under such a banner Professor Keet should realize that he is deliberately setting himself apart, apart from his fellow Afrikaners.

It is, of course, possible that Professor Keet, in his ivory tower, is not worried about that and considers that the truth is the truth wherever you may find or proclaim it.

But if he had practical sense he would have realized that he would serve his cause better by working through friends of the Government. But he will naturally surprise no one if Professor Keet appreciates that he has closed to himself the existing friendly and influential channels—for who has greater influence than the Church?

That is the price he is paying for his extremely injudicious conduct.

In exchange for the hope of achieving truly practical results he has now won the adoration of the Institute of Race Relations.

—"Die-Vaderland."

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade,
38 Market Street,
Cor. Diagonal & Market Sts.
Johannesburg, 'Phone 33-1654.

Sunshine comes right into your home when you use Sunbeam. It's tinned sunshine—giving your floors, stoeps and furniture the most wonderful, dazzling shine quickly and economically. White, light, dark for floors and furniture. Red, black, green for stoeps

Shines...and shines...and shines

96711

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

A Liberal South African Looks At Rhodesia—I

By C. W. M. GELL

NO one, not even the Rhodesians themselves, more strongly hope that the Federation will develop into a real multi-racial democracy than liberal-minded South Africans. No one, except Rhodesians, stand to lose more if it should fail. To the Gold Coast and Nigeria we look from South Africa for a visible demonstration of our faith that Africans given equal status and opportunities, can run the complex administration of a modern state. From the Federation or (less probably) from Kenya we hope for a practical demonstration that Black and White can work together as equal citizens of the same state.

Doubts

But, frankly, it seems to us just now that we are more likely to see the first demonstration successful than the second. In voicing our doubts about Rhodesia the risk must be taken of offending those who resent *all* outside criticism. We in South Africa have, after all, little to be proud of in our racial policies. But we are, together with Federal citizens, *inside* the problem. We are not really outsiders. We have seen some of the reasons for the inevitable decline of the "traditional South African way of life" into the baasskap-apartheid fanaticism which has brought such suffering to four-fifths of our population and, by its example of bad faith and worse laws, has made the Federal task so much harder.

If, therefore, we say that it is doubtful whether the Federation is a generation ahead or a generation *behind* us in race relations, we deserve to be heard—not as people proud of their own achievement, but fearful lest others should begin to slither imperceptibly and unwittingly down the same frightening slope. And in this article I shall confine myself for reasons of space to some of the signs in Rhodesia's political and social life which feed that doubt. There is much that can legitimately be said to the contrary.

Obvious Indication

The most obvious indication that Southern Rhodesia *may* be a generation behind us was the recent motion to amend the Immorality and Indecency Suppression Act. The original Act prohibited intercourse between African men and White women. Its prime cause being the operation of certain White prostitutes, there was some justification for its title. The recent motion, seeking to prohibit intercourse between White men and African women, would complete the ban on extra-marital relations between White and Black which was imposed by South Africa's Immorality Act nearly thirty years ago. One of the first actions of the Malan Government in 1948 was to extend the ban to relations between Whites and *all* non-Whites.

The selective nature of the Union's Immorality Act, as of the now suggested Rhodesian law, shows that it has nothing really to do with "immorality". It is not "illicit carnal intercourse" as such which is prohibited. That may still be indulged between White and White, or non-White and non-White, or (in Rhodesia even if the motion became law) between White, Indian or Coloured. Wise governments recognise that not all sins can or should be made crimes, and extra-marital sexual intercourse is generally so regarded. The Immorality Acts of the Union and now possibly of Rhodesia are frankly inspired by racialism. Whether the Rhodesian law, if amended, will lead to the odious prying, snooping, harassing of people who had sometimes maintained affectionate family lives—such as characterised the early Nationalist administration of South Africa's Act; whether it will be disgraced by the often one-sided legal victimisation of the more vulnerable race group, as in South Africa today, remains to be seen. But even if it were to avoid those excesses for the moment, its blatantly racial character would remain offensive both to the great majority of the Federal population and to the liberal-minded everywhere.

Alarmed

A South African liberal is perhaps even more alarmed by the repercussions of the Matimba marriage. We who are so accustomed to being asked if we would like our daughters to marry Africans, know that the answer is "only if she and he so desire." Differences of outward appearance added to (for the present) considerable differences of culture and background make any large number of White-Black marriages improbable. But some will occur and, as the cultural gap is closed, their number will increase. The theology of the Dutch Reformed Churches in South Africa permits them to exclude evolution from their calculations. For Afrikaners, therefore, White and Black, Brown and Yellow were "created" separate and distinct species like different species of buck. But this is not the opinion of science which traces man back to at most three main roots (Caucasoid, Mongoloid and Negroid) and perhaps only to one. In any case, although closely similar animals such as horses and donkeys, lions and tigers and certain buck can be induced to inter-breed, their progeny are invariably neuter (i.e. "mules"). But all varieties of *homo sapiens* can inter-breed and produce fertile offspring, thus establishing that biologically we are one species. Moreover the Bantu of the Union and Federation descend from a mixture of Hamitic (Caucasoid) with Negroid and, therefore, certainly share a common historical ancestry with us.

Biological Reason

There is thus no biological reason against mixed marriages, however strong the other deterrents. Nor, outside the D.R.C., can any Christian object to those few who decide to venture into them. In South Africa, before the Mixed Marriages Act of 1948 prohibited them, such marriages numbered less than 100 a year in a population of 13 millions, of which only 5 a year were between Europeans and Africans. Our racial segregation laws have not yet really caught up with the handful of lawfully contracted mixed marriages. But we are to deal with them on the principle of "degrading" the fairer partner to the race-status of the darker. A White Coloured couple will be treated as Coloured for the purposes of racial classification and residential segregation. A White-African one as African. This is shocking enough. But is it worse than a country like Southern Rhodesia which legally permits mixed marriages but makes it nearly impossible for the couples to live together at all?

I have deliberately taken these two sexual aspects of racialism as my first examples because our own South African experience has proved that much general prejudice and discrimination derives from them. They are certainly *a* basic cause of racial conflict, possibly *the* basic cause. All South African history attests the importance of facing up to and clarifying our attitude towards them. If we shirk that, we shall shirk the rest—and so will the Federation. It is not a question of *encouraging* mixed marriages. One may still discourage them for a number of good and rational reasons. But one must be prepared to accept, and accept fully, those mixed unions that do occur and their children. Most, if not all, the so-called "degeneracy" of mixed offspring has been traced by the social scientists to the hostile and prejudiced environment in which the children grow up and the frustations they meet with in life from one form or another of a colour bar. A multi-racial society, genuinely non-discriminatory, cannot be built on those foundations of physical repulsion and racial arrogance which are embodied in laws against "immorality" and mixed marriages.

(To be continued)

Cable & Tel. Add.: "HARGVAN". Phone 29368.

P. HARGOVAN & CO.
(PTY.) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS AND IMPORTERS.
P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

GANDHIJI— The Story Of His Life

Forgiveness Of Enemies

By

Mrs. Gertrude Murray-Correa

CHAPTER XIX

ONE of the most beautiful things we can learn from Gandhiji's example is willingness to forgive those who do us harm. This was especially noticeable in him during his years in South Africa.

Among the many humiliations which Indians had to suffer in South Africa at that time there was a law which obliged them to register their names with the Government and allow their finger-prints to be taken—just as if they were criminals! When this law was passed Gandhiji led a resistance movement against it. Indians quietly but firmly refused to obey the law. As a result, thousands of them were put in jail, including Gandhiji himself. This was the first jail sentence of his life. Later on he was to go jail many times for his resistance to a foreign government's oppression of his people.

So many Indians were arrested that the jails became full. It was impossible to on arresting people as there was no place to put them. General Smuts, the head of the South African government, said that he would release all those had been arrested and withdraw the new registration order, if at least a good number of Indians would register of their own free will. Gandhiji felt that this was a big step in the right direction and agreed to register. He was always too wise to expect people to give in at once, no matter *how* wrong they were.

Little by little he would try to bring them to their senses. If they gave in on one point, he would give in on another. This generous and reasonable way of behaving seldom failed to win people's heart's in the end.

A number of Indians went with Gandhiji to register themselves, but on the way a group of Pathans stopped them. Pathans are very brave and proud people and these Pathans felt that it would degrade them to yield even an inch to the Government. They were angry with Gandhiji for giving in. They could not understand that he was acting wisely, and for their good. They were led by a man called Mir Alam. This man hit Gandhiji on the head and he fell unconscious. Some time before he had been stoned and kicked in the streets by the mob of white people who wrongly fancied him to be their enemy. Now he was being beaten by his own people who also fancied him to be their enemy. It is often so with the good people of this world. Real unselfish goodness is so uncommon that men cannot understand it when they find it. It seems too wonderful to be true, and they fear it must be evil hiding behind an appearance of goodness.

This time Gandhiji was so severely beaten and wounded that he had to be carried to a friend's house and put to bed. The police arrested the Pathans, but Gandhiji refused to accuse them of anything. He could not bear to think that the old quarrels between Hindus and Muslims might break out again because of this incident. Humbly and sweetly he begged the two communities to unite and to let the blood from his wounds cement their friendship. The result of this wonderful gentleness was that Mir Alam's heart was filled with remorse and he became a close friend of Gandhiji.

Whilst still lying in bed recovering from the beating he had received, Gandhiji allowed his finger prints to be taken by the Government.

This was not the end of the registration struggle, however. For the Government did not keep its word, but continued to order the registration of Indians. So Gandhiji, who could be just as firm as he was sweet and forgiving, wrote the Government a severe letter. He told them that if the registration order was not done away with, all the Indians who had registered willingly would burn their certificates of registration. As the Government was obstinate, he collected 2,000 certificates and set fire to them publicly. For this act he was again put in jail.

Copyright · Reproduced by courtesy of Longmans Ltd

(To be continued)

India's Largest Insurance Company At Your Service

The New India Assurance Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA

RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE

140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Three Outstanding Books

Beautifully Printed With Coloured Varnished Jackets And Library Binding

Order for yourself as well as to present them to your DEAR ONES

St. Mira: The Story of Mirabai whose name is a household word in Indian homes, and whose Songs are sung in a million homes everyday. In words at once vivid and soul-stirring, the author portrays the inner spiritual experiences of Mira, the purity of her character and her undismayed courage and heroism. 10/- per copy.

The Face Of The Buddha: Through the pages of this book peeps the radiant face of the Buddha who was essentially, a lover of peace...As the story unfolds, we see the Buddha taking to the waiting multitudes his great message of deliverance from sorrow. 7/6 per copy.

In The footsteps Of The Buddha: The thrilling story of Shanti Deva the greatest poet of Mahayana Buddhism. A King's son, he renounced the throne to walk into the footsteps of his master, —Gautama the Buddha. 5/6 per copy.

(All the three books will be given at a special price of 20s. only)

Order any or all the books from:

H. P. VASWANI,
91 BHULABHAI DESAI ROAD,
BOMBAY, INDIA.

TRADE INQUIRIES INVITED

FOR RUBBER STAMPS AND PRINTING

CONTACT STANDARD PRINTING PRESS

GENERAL PRINTERS AND RUBBER STAMP MAKERS

73 BEATRICE STREET, — DURBAN.

PHONE 61006. P.O. BOX 2782.

TELEGRAPHIC ADDRESS "QUICKPRINT"

ESTABLISHED 1927.

Distinguished Gathe[ring At] Presentation To [...]

London, July 9.

YESTERDAY I was present at what must be one of the most unusual ceremonies of the year. It was a meeting sponsored by Mr. Fenner Brockway, M.P., organised by the Movement for Colonial Freedom, and held in the House of Commons. Its purpose was to present to Dr. Kwame Nkrumah, first Prime Minister of Ghana, a book containing greetings to the new state from many distinguished British personalities.

Present in the room as the meeting was opened by Mr. Brockway was a collection of people, both well-known and less well-known, who have for years served the cause of colonial freedom in Britain. Looking around I spotted Ritchie Calder, vice-president of the National Peace Committee and one-time editor of the "News Chronicle"; science secretary of the Independent Labour Party; Lucy Middleton, wife of one the Labour Party's pioneer secretaries; James Johnson, the Labour M.P. who visited the

From Fred S. Moorhouse

Rhodesias earlier in the year as the guest of the African National Congress; Hugh Brock, editor of "Peace News", whose brother, Guy Clutton-Brock, is a leader of the St. Faith's Mission Farm in Southern Rhodesia; Lord Hemingford, the Conservative peer who works with the Rev. Michael Scott on the Africa Bureau, and was at one time principal of Achimota College in Ghana; and many others.

Fenner Brockway declared that independence for Ghana was good for four reasons. It was good for Ghana itself. He had come to know some of the great economic schemes which Dr. Nkrumah's government intended for Ghana, and was sure they would benefit the people of that land immensely. Ghana's independence was also good for the rest of Africa. It was an example and inspiration for colonial peoples throughout the continent. It was good for the Commonwealth, which would be strengthened by every free state which was added to it. He looked forward to the time when the coloured members would outnumber those who were white. Finally, Ghana's freedom was important for the peace of the world. Independence for colonial countries would lead to the creation of a social force making for the peace of the world.

He was happy to present to Dr. Nkrumah the book of greetings. It contained messages from Hugh Gaitskell M.P. and Mr. James Griffiths M.P., Leader and Deputy Leader of the Opposition, from the National Union of Railwaymen and many other trade unions, the

Call Issued For Multi-Racial Conference

A CALL for a multi-racial conference to be held in Johannesburg from November 26th to 28th has been issued under the sponsorship of the Interdenominational African Ministers' Federation; the Right Reverend Bishop Reeves of Johannesburg; Mr. Alan Paton, author and chairman of the Liberal Party; Chief Lutuli, President-General of the African National Congress; Dr. Yusef Dadoo, prominent Indian leader; Mr. Alec Hepple, Labour Party M.P., Mrs. Ruth Foley of the Black Sash, and Mr. Leo Marquard of the Institute of Race Relations.

A statement has been issued by the sponsors and sent to prominent individuals of all races asking if they will sponsor the conference.

The conference will discuss the resolution adopted by the Interdenominational African Ministers' Federation at their conference in Bloemfontein last year. This resolution stated:

"Conference re-iterates the demand of the African people for the abolition of discriminatory laws and the extension of full citizenship rights to all, which alone will guarantee peaceful and harmonious relations between black and white in South Africa."

The sponsors state that the proposed multi-racial conference will take up where the Bloemfontein Conference left off.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

...g In Britain Makes Dr. Nkrumah

Co-operative Party, Frida Laski (the widow of Prof. Harold Laski), Earl Attlee, Aneurin Bevan, the President of the Methodist Conference, Sir Richard Acland, Bertrand Russell, Prof. G. D. H. Cole, Laurence Housman (the veteran poet and pacifist who is 93 years of age), Lord Listowel who is to be the new Governor-General of Ghana), Lord Hemingford, Father Trevor Huddleston, Arthur Gaitskell (architect of the great Gezira scheme), Dr. Charles Raven (President of the Fellowship of Reconciliation), Father Superior Raymond Rayners (of the Community of Resurrection), over 200 members of Parliament, and many other distinguished British figures in religion, industry, politics and the arts.

Earl Attlee expressed his pleasure at being present on this occasion and said that the great question of our time was whether the great movement for freedom which was sweeping across the world will end in strife or the establishment equality. He was glad that in Ghana it had been the latter. "Ghana," said Earl Attlee, "has the honour and responsibility to lead Africa to peace and freedom."

Lord Hemingford said that his period in Ghana had led him to a great love of, and respect for, the people. His knowledge of them and their qualities gave him confidence in the future of Ghana. Dr. Nkrumah, he declared, possesses the typical virtues of his people. Addressing himself to the Prime Minister, he said: "You have taught me that Africans, given the chance, can govern themselves."

Anthony Wedgewood Benn M.P., speaking on behalf of the younger people of Britain, said it was a tremendous thrill to look forward to the years in which Ghana would lead and inspire Africa.

Replying, Dr. Nkrumah said he was grateful for the gift being made, and all the good wishes expressed. Ghana was grateful to all those in Britain who had helped her to independence. The Labour Party, he said, must be given credit for the first impetus, but the Conservatives had carried on faithfully the good work initiated. "Our policy, which we have always made clear was a Socialist one," he declared, "will be to build a kind of society which will be an encouragement for the rest of Africa."

On leaving the meeting I felt it had been a memorable one. The best one could wish for the other British territories in Africa was that they might follow Ghana's peaceful path to freedom and responsibility.

Treason Trials Fund Now Registered

IN a Press statement issued recently Mr. Peter Brown, Secretary of the Liberal Party says:

The Treason Trials Defence Fund, which has been collecting funds for defence expenses of the accused in the Treason Trial and for the maintenance of their dependants, has been granted registration under the Welfare Organisations Act.

For the past six months the Fund has been operating on temporary permits in different parts of the country. It will now be able to conduct its activities on a Union-wide basis for the duration of the Trial.

It has been estimated that the cost of legal defence and family maintenance will total some £100,000 by the time the Trial concludes. Only about one fifth of this amount has so far been collected and a drive for further funds will be set in motion at once.

Trustees of the Fund are: The Rt. Rev. Ambrose Reeves (Bishop of Johannesburg), Dr. Ellen Hellman, The Hon. F. A. W. Lucas, Mr. Alan Paton.

The Fund's sponsors include leading Church and public figures.

SEE INDIA

Read About India's Future Progress

Indians To-day Lead The World To The Greatest Climax

You Will Be Surprised To Learn From These Pictures

	s.	d.
"Illustrated Weekly of India"—Asia's Finest Picture Magazine now on for sale......Latest Issue	10	6
March of India—Indian Information	4	9
Caravan—A Profroma of India	2	1
Aryan Upasana—Prayer Book in English	1	7
HINDI MAGAZINES		
AJKAL	1	
MOHAMOR KHANI	1	0
DHARAM YOGA	1	6
BHAL BHARITI	1	0
MANMOHAN	1	0

Books of all sorts, Indian, Ancient, Historical, are sold by us.

D. ROOPANAND BROS.

(Established 1932)

Music Saloon and Booksellers.

85 Victoria Street, Durban.

Phone 20707. — P. O. Box 2524.

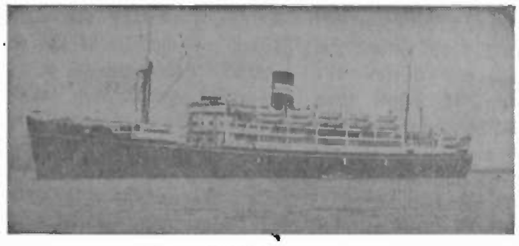

B. I. S. N. Co. Ltd.

S. S. Kampala due 31st July. Sailing 6th August 1957. For Bombay.

Passengers must conform with the Cholera Vaccination and Yellow Fever innoculation requirements and obtain certificates from their nearest District Surgeon. Innoculation by and certificates from private Medical Practitioners will not be accepted.

FARES: DURBAN TO BOMBAY

First Class single without food £92—0—0
Second " " " " £60—15—0
Third Class Bunk £31—10—0
Non-Vegetarian Special Food £11-10 Ordinary Food £4-18
Vegetarian Special Food £10-3 Ordinary Food £4-6

Bookings for 1st, 2nd, 3rd can be effected by communication with us by telegram or letters.

For further particulars apply to—

SHAIK HIMED & SONS (PTY) LTD.

390 PINE STREET, Telephone 20432, DURBAN.

Tel. Add. "KARAMAT."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

London Letter

(From Our Own Correspondent)

* * *

Free Elections In Uganda

THE introduction of direct election of African legislators throughout Uganda in 1958, which was announced on June 22, is something of a success for the Uganda National Congress. It does not go all the way to meet the policy of the Congress as put forward by its president, Mr. Musazi, in May. But it is appreciably closer to it than the attitude of the more conservative and royalist elements in Buganda, with whom the congressmen are in rivalry. It had originally been intended that direct elections in 1958 should be held in Buganda only, as the most advanced region, and elsewhere not till not 1961. Mr. Musazi said in May that the Congress would not take part unless the majority of Africans in the next legislature were directly elected. Now all will be. (The more conservative Baganda see in this a threat to tribal solidarity and Kabaka's authority) But there are limits to the advance. There will not, in 1958 be a common roll; non-Africans will be separately elected. A common roll will come in 1961; it is not yet known by what device the representation of other than Africans will be ensured. Again, there will be an income, property or literacy qualification for the vote in 1958, whereas the Congress policy is adult suffrage. But on the whole the statement should give satisfaction. This is a major step in the country's constitutional advance. It is hoped that it will lead to a strong central government and bring together into effective co-operation the main tribal groups, whose relation to one another has at times been such that a unified self-governing Uganda seemed a visionary project.

Nigeria Disappointed

The White Paper containing the report of the Nigerian constitutional conference issued by the Sationery Office does not add much of substance to the summary given a week ago. A good deal of it consists of consequential arrangements for putting into effect the various changes of principle agreed upon. But it is worth study for the impression it gives of the extraordinary scale and the detailed difficulties of the problems discussed. The final exchanges between the Secretary of State and the Sardauna of Sokoto, speaking for the regional premiers, on the date for Federal independence are more fully given; and if the Nigerians were disappointed that no firm date was fixed at this stage, it is clear that they were impressed by the unexpected complexities of the approach. The inquiries of the Minorities Commission alone, and the subsequent consideration whether the fears expressed by some tribal minorities will justify the splitting of the existing regions into smaller ones, will take a long time if they are thoroughly carried out. It is not enough merely to listen to a few complaints and accept or dismiss them. For a decision which will carry weight, the Commissioners will have to go into a great mass of material about tribal languages, law and customs, history, recent politics and prospective economics before they can conclude whether a new state would be both justifiable and viable. At the beginning of 1960, as Mr. Lennox-Boyd says we shall be much better placed to fix a date. It is of vital importance that Nigeria's advance to complete self government should not founder; for it could become, in the Secretary of State's striking phrase, "the greatest African State in Africa"

Premier's Conference

It is no use searching the communique put out at the end of the Commonwealth Prime Ministers' Conference for signs of bold new departures or hard and fast agreements. That is not what the conference is for. The communique may be full, as usual, of cautious platitudes, but the signs are that the conference has tolerably succeeded in its purpose of showing the Prime Ministers and their advisers how far they are of a common mind. On foreign affairs, the communique records a degree of common feeling not to be belittled in a gathering that includes the leaders of two "uncommitted" nations. The Prime Ministers appear to have given general approval in private session rather than in public to the latest Western proposals for disarmament. They speak about their "grave concern" over Hungary, and perhaps all their countries will do so again, when the matter comes up in the United Nations. What the communique says about co-operation in the peaceful use of nuclear energy is vague; but it could be made to mean a good deal. Some Commonwealth countries would stand to gain both from the export of British atomic power stations of the present type, some from centralised research into other types better suited to scattered and under-developed territories. Not that the Prime Ministers have any illusions about the Commonwealth's ability to find within itself all the capital it needs. Suggestions of higher investment under the Colombo plan are still no more than suggestions. For the rest all is left to the permanent officials, the Finance Minister and perhaps to the economic conference to which Mr. Deifenbaker wishes to convene.

Wholesale Store For Africans

THE Rand's hundreds of African small shopkeepers are soon to have a wholesale store catering for their own. A group of African business men, assisted by Europeans, have decided on the venture and plan to commence operations almost immediately. The wholesale store will be controlled by a company, now being registered, to be known as Consolidated African Commercial Enterprises Ltd. It will have its offices in Mofolo Village, Johannesburg.

The venture is the first of its kind in South Africa.

The chairman of the company is Senator Leslie Rubin, who recently played a big part in establishing an insurance company for Africans only.

Other European directors are Mrs. Margaret Ballinger. M.P., Mr. A. Trope, Lieut-Col. E. Jones and Mr. A. W. D. Ferguson.

According to the African newspaper "The World," the European directors will act only in an advisory capacity until the company finds its feet. After that the business will be run entirely by Africans.

African Directors

African directors include Prof. Z. K. Matthews and the Rev. N B. Tantsi of Orlando.

A recent survey in Alexandra Township showed that there were 616 traders holding licences, and a large number trading without them.

In many areas there are said to be far too many traders. Many just eke out a living, and others have had to band together in small "co-operatives" to keep going.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Catholic Bishops Urge Whites To Think Again On Apartheid

THE Roman Catholic Bishops of South Africa have decided to appeal urgently to all White South Africans to consider the "evils" of apartheid and seek to strive for an immediate change in the Government's racial policy before the country faces a "holocaust."

The Bishops, meeting in Pretoria at the plenary session of the South African Catholic Bishops conference, decided unanimously to maintain the church's stand against apartheid.

A statement released by the 25 Bishops attending the conference describes apartheid as "blasphemous" and "a purpose dwarfing every every other purpose, an end justifying any means."

The Bishop's statement said: "Many who suffer under the sting of apartheid find it hard to accept counsels of moderation. Embittered by insult and frustration, they distrust any policy that involves a gradual change.

"Revolution, not evolution, is he slogan of the sufferers. They can see redress only in the sweeping away of every difference and the immediate extension of full civil rights to all.

Don't Realise

"They do not contemplate the confusion that would result—the collapse of all public order, the complete dissolution of society, and perhaps their own rapid destruction in the holocaust.

"But a change must come, otherwise our country faces a disastrous future.

"The time is short. The need is urgent. Those penalised by apartheid must be given concrete evidence of the change before it is too late."

The change, the statement said, involved the elaboration of a sensible and just policy enabling any person, irrespective of race, to qualify for the enjoyment of full civil rights.

Up To Whites

No South African Government could attempt such a change without the consent of White citizens —on whose shoulders lay squarely the burden of responsibility.

The Bishops concluded: "To all white South Africans we direct an earnest plea to consider fully what apartheid means—its evil and anti-Christian character, the injustices that flow from it, the resentment and bitterness it arouses, the harvest of disaster that it must produce in the country we all love so much.

Pakistan Might Send Envoy To S.A.

Mr Syed Ahmad Aszal, the Pakistan High Commissioner in Nairobi, said in Johannesburg that negotiations were under way between Pakistan and South Africa for the resumption of diplomatic relations.

Mr. Aszal was speaking at Jan Smuts Airport before leaving for Mauritius.

He said: "Our quarrel with South Africa is not as bitter as India's. After all, we are a completely different people to the Indians."

Mr. Aszal said he did not know when the two countries would again exchange missions and he was sorry that the Minister of External Affairs, Mr. Eric Louw, was still away, as he would have liked to discuss the metter with him.

He did not know if his area, which covered Aden, Esat Africa, Central Africa, Madagascar and Mauritius, would be extended to South Africa, or whether a separate establishment would be opened in Pretoria.—(Sapa.)

African Women On Agricultural Course

Seven Kenya African women are taking a two-year professional course at the Government Training College, Siriba, in Nyanza to qualify as Agricultural Instructors in the service of the Kenya Government.

The women—one from the Coast Province and the rest from Nyanza—have all attained Form II standard ot education (Standard 8). With them on the course are a number of men students.

Band Together Against Group Areas Act

IN a letter to the editor of the "Star" the Secretary of the Group Areas Protest Committee writes:—

Sir,—Praise is due to Mr. H. Miller, M.P.C., chairman of the Non-European Affairs Committee of the Johannesburg City Council, for stamping the imminent removal of people under the group areas proclamation as inhuman. (The "Star," July 4). He calls on the Group Areas Board to postpone its activities. But is that enough?

The Group Areas Act is widely recognised as a piece of legislation of the basest kind. Should we, therefore, be satisfied with postponements of its implementation? Surely opponents of this Act must go further and demand its repeal?

The sooner it is discarded the better it will be for the lives of all South Africans, White as well as Black.

Poisonous Fruits

The thought of our children reaping the poisonous fruits of this tree of racial hatred, so tenderly nurtured by the Nationalists, makes one shudder with foreboding.

Professor B. B. Keet, Professor of Theology at the D.R.C. Seminary at Stellenbosch, adopts the only sane attitude. He states unequivocally that it would be suicide for the European group in South Africa to try to apply the policy of apartheid. The professor concludes that if there could not be a change of heart there was nothing else to do but await the day of reckoning.

To be practical, however, one cannot be expected simply to wait and hope for a change of heart on the part of our not so benign Government.

Protest Committee

All men and women with a thought to the future must band together and use their united strength to defeat this iniquitous law. The Civil Rights League set a fine example by organising a series of public meetings this year, addressed by the Bishop of Johannesburg, the Rt. Rev. R. Ambrose Reeves, and others. Now a group of Hillbrow citizens have formed a committee—the Group Areas Act Protest Committee. Those interested are asked to write to Box 662, Johannesburg.

Whenever, wherever infection threatens, doctors and nurses take elaborate antiseptic precautions. Nothing is left to chance. Almost every hospital and clinic, in Southern Africa, and in many countries overseas, relies on Dettol. This pleasant, non-poisonous fluid, deadly to germs, is harmless to the delicate human tissues the germs invade. In the home, as in the hospital, Dettol is the safe way to safety.

DETTOL

THE ANTISEPTIC DOCTORS USE

9538—2

Anglican Bishops Urge Followers To Disobey Church Clause

(Continued from page 298)

mises are situated, that Africans should be present on such premises in the numbers in which they ordinarily attend a service or function conducted thereat.

Special Conditions

"A proviso then follows stating the conditions under which the Minister may issue any such notice in the Gazette. Valuable as these stated conditions may be under certain circumstances, they in no way allow for any appeal from the Minister's decision, and the only conclusion left is that this new law is a definite restriction of our God-given right to enjoy freedom of worship.

"For this reason the Bishops of the Church of the Province of South Africa stated, in a letter to the Prime Minister dated March 6, 1957:

"The Church cannot recognise the right of an official of the secular Government to determine whether or where a member of the Church of any race (who is not serving a sentence which restricts his freedom of movement) shall discharge his religious duty of participation in public worship, or to give instructions to the Minister of any congregation as to whom he shall admit to membership of that congregation."

"A further statement issued by the Bishops on April 29, 1957, reiterated this point of view, and concluded with the words: 'The Bishops reaffirm their previous statement that, if the Bill becomes law, they will be unable to obey it or to counsel their clergy and people to do so.'

Bishop Inman's Duty

"Now that the Bill has become law, it has also become my duty to implement for the Church in this diocese what I subscribed to in the previously mentioned letters of March 6 and April 29 last.

"Before God and with you as my witnesses I solemnly state that not only shall I not obey any direction from the Minister of Native Affairs in this regard, but that I solemnly counsel you, both clergy and people, to do likewise.

"I give you this counsel fully cognisant that under Section 44 of the Native Laws Amendment Act, certain penalties are laid down for those who transgress this particular law.

"I realise further that under the Criminal Laws Amendment Act of 1953, far more severe penalties are prescribed for those who are found guilty of advising or inciting others to contravene a law by way of protest.

"If then you or I are called upon to undergo any of these penalties, we shall do so I pray remembering our Lord, who, wrote St. Peter:

"'When he was reviled reviled not again; when he suffered threatened not; but committed himself to him that judgeth righteously.' Furthermore, wrote St. Peter: 'Inasmuch as ye are partakers of Christ's sufferings, rejoice...If ye are reproached for the name of Christ blessed are ye; because the Spirit of glory and the Spirit of God resteth upon you...If a man suffer as a Christian let him not be ashamed; but let him glorify God in this name...Wherefore let them also that suffer according to the will of God commit their souls in well-doing unto a faithful Creator.'

"If any amongst us be called upon to suffer one or more of the penalties I have referred to, I solemnly counsel you further to provide that both we and our dependants are given your full support in prayer, in spirit, and in material provision. In such manner we shall fulfill St. Paul's command: 'Bear ye one another's burden and so fulfil the law of Christ.'

Repugnant

"I would not have you think that those portions of the Native Laws Amendment Act of 1957 which specifically concern the Church are the only ones abhorrent to the Christian conscience. With virtually the whole company of Christendom our Church finds the doctrine of Apartheid repugnant to the Word of God, and we can in no sense approve of any law which gives expression to that doctrine.

"The purport of this letter is not concerned with opinions however. There is a clear issue before us, either to obey God or man. With St. Peter and the Apostles we rejoice in giving the answer of the One, Holy, Catholic and Apostolic Church: 'We must obey God rather than men.'"

THE

QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - TELEPHONES 47453 & 47888.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

PAKISTAN'S Foreign Minister, Firoz Khan Noon, left London recently for the United States. The Pakistani Prime Minister Mr. H. S. Subrawardy, began a formal American tour on July 11.

Mr. Noon told newsmen before boarding his plane for New York: "Some things are better left unsaid. I cannot tell you the reason for my visit to the United States. Nor can I tell you how long I will be there, or whom I shall be seeing.

Senior Officer To Inquire Into Kashmir Explosions

A senior afficer of the Delhi Police, connected with its Crime Investigation, has proceeded to Jammu and Shrinagar to examine the explosive substance and a few live bombs recently recovered by the Kashmir Police from the possession of some alleged Pakistani nationals or their agents.

He will ascertain whether the series of bomb explosions there last month had any connection with the explosions that occurred in the Capital last year.

Official sources in Delhi state that at least two bombs which exploded near Jumma Masjid on two consecutive Fridays in July last year resembled, in the main, the description given by the Inspector-General of Kashmir Police of the bombs which exploded in Jammu.

It is also noted here that the explosions started in Delhi last year on the eve of the Commonwealth Prime Minister's Conference, Just as they did this year in Kashmir.

Some senior police officials in the capital, therefore, conclude that the explosions in Kashmir were probably the result of the subversive activities of one and the same gang which, according to them, operated in different parts of India with the sole object of creating panic among the minorities.

Reports have reached Delhi that a senior police officer in occupied Kashmir is directing these operations.

Acharya Bhave Suffering From An Attack Of Influenza

Acharya Vinoba Bhave is now recovering from an attack of influenza.

The news of his illness reached here from Nilambur, where he was brought by car. The report said that the Bhoodan leader was running a temperature but continued on his "paga Yatra," making a distance of eight miles. The next day, however, he broke down and had to be brought to Nilambur town for treatment and rest.

According to the President of the Calicut Bhoodan Reception Committee, Acharya Bhave was now much better.

DRY CHILLIES

33 lbs Bag for 37/6 Cash
5 Bags Lot Less 2½ per cent.
10 Bags Lot Less 5 per cent.

From:
MAARMANS (Pty) Ltd.
(Dirctor: A. K. Hassm)
Box 26. BRITS. Phone 128. Transvaal.

BOOKS FOR SALE

Indian Life and Labour In Natal	3	0
The Indian as a South African	4	3
Recipes from East and West	2	3
How to Guide Good Letters—B. Roberts	2	0
The Group Areas Act—Muriel Horrell	10	0
How to Grow Vegetables—W. H. Turnbull	2	8
S.A. Non-White Workers—Muriel Horrell	4	6
How to look after Cattle—W. H. Turnbull	3	0
Race and Culture—Michel Teiris	1	6
S.A. Journal of Economics—S. T. Van Der Horst	1	6

Obtainable from:
'Indian Opinion,' P. Bag, Durban, Natal

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	3
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
Gandhi And Marx —By K. G. Mashruwala	2	3
Satyagraha In S.A. —By M. K. Gandhi	15	0
Which Way Lies Hope —By R. B. Gregg	2	6

Obtainable From:
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

'OPINION'

(Founded By Mahatma Gandhi In 1903)

For The Moral, Political And Social Advancement Of Indians In South Africa.

Published Every Friday.

Subscription Rates

Payable Always In Advance.

Within the Union £1 10s. 6d. Annually
" " " 15s. 6d. Half-yearly
Outside the Union £1 15s. Annually
" " " 17s. 6d. Half-yearly

Become a Subscriber and persuade your friends to do likewise.

Apply to—
Manager,
Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

New Books

Political Status of Non-Europeans in Southern Africa —Muriel Horrell	1	6
The Durban Riots and After —Maurice Webb & Kenneth Kerkwood	1	0
Hints to Authors and Journalists—U. B. Ley	2	6
The Early History of Indians in Natal —Right Rev. C. J. Ferguson-Davie	1	6
The Western Areas Mass Removal	2	6
Prejudice in Western Perspective —Prof. G. W. Allport	2	6
Colour and Christian Community—E. Ross	2	6
Behind the Racial Tensions in S.A.—O. Whyte	2	6
The Cost of Living for Africans—O. Gibson	3	6
Life in the Ciskei—Hobart Houghton	4	0
Racial Laws versus Economic and Soul Forces —E. Hellmann	2	5
The Tomlinson Report—D. H. Houghton	4	6
How to Run a Society —H. J. E. Dumbrell and K. E. L. Hooper	2	0
White Civilisation—E. E. Harris	3	0
Race or Civilisation—A. Keppel Jones	3	0
Christian Principles and Race Problems—J. H. Hofmeyr	2	6
Education and Race Relations in S.A.—Davi	2	6
In Defence of a Shared Society—E. Hellmann	2	6
We Come of Age—Senator Dr. E. H. Brookes	2	6
In Quest of S.A.—Maurice Webb	1	0

Obtainable From:

INDIAN OPINION,

P.Bag, Durban.

Books For Sale

My Dear Child—Gandhiji	2	3
My Religion—Gandhiji	4	3
Gathered At Bapu's Feet	1	6
Truth Is God	4	0
Story Of The Bible—S. K. George	8	6
Hindu Dharma	8	6
A Compass for Civilization—Gregg	6	3
Key to Health—Gandhi	1	6
At the Feet of Bapu—Chandwala	8	6
A Preparation For Science—R. B. Gregg	2	6
Bapu My Mother—Manubehn	1	6
Nature Cure	1	9
Story Of My Life	2	6
Unto The Last	1	0
Communal Unity—Gandhiji	25	0
Diet and Diet Reform—Gandhiji	5	0
Gleanings—Mira	1	6
Selections from Gandhi—N. Bose	10	0
Bhoodan Yajna	2	0
Sardar Vallabhbhai Patel (Vol.I)—N. D. Parekh	15	0
The Diary of Mahadev Desai—V. G. Desai	12	0
A Nation Builder At Work —By Pyarelal	1	6
My Experiment With Truth—Gandhiji	15	0

Obtainable From:

"Indian Opinion"

P. Bag, Durban, Natal.

BOOKS FOR SALE

COTTAGE INDUSTRIES AND THEIR ROLE IN INDIAN ECONOMY—Prof. Rao	2	6
THE DELIVERANCE (A picture of the palpitating life of the joint family)	4	6
INDIAN STATES' PROBLEM (Gandhiji's Writings an Utterances)—M. K. Gandhi	10	0
FOUNDATIONS OF PEACE (Critical study of the conditions which precipitated two world wars—K. T. Shah	15	0
DELHI DIAY—Gandhiji	10	0
MY GANDHI—Dr. John Haynes Holmes	12	6
A SURVEY OF RACE RELATIONS (1934-51)	5	0
A PROPHET OF THE PEOPLE —T. L. Vaswami	3	6
GITA MEDITATIONS —T. L. Vaswani	8	6
KRISHNA STORIES —T. L. Vaswani	7	6
A VISION OF FUTURE INDIA—K. G. Mashruwala	2	0
SOVIET ATTITUDE TOWARDS CHINA Facts And Facts—Stanley Powell	5	0
AMONG THE GREAT (Conversation with Romain Rolland, Mahatma Gandhi, Bertrand Russell, Rabindranath Tagore and Sri Aurobindo)—Dilip Kumar Roy	23	0
TWO HISTORICAL TRIALS IN RED FORT —An account of the trial of the Officers of the I.N.A.	14	0
WHY CRIPPS FAILED (Documented account from the Indian Nationalist point of view)—M. Subrahmanyan	2	6
GANDHI-JINNAH TALKS (Text of Correspondence and other relevant matter)	2	6
INDIAN CHRISTIANS —G. A. Natesan	7	6
SEVEN MONTHS WITH GANDHI —Krisnadas	12	6
A RIGHTEOUS STRUGGLE —Mahadev Desai	2	3
GANDHIJI AS WE KNOW HIM—Intimate and delightful incidents by various writers	9	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. I.—M. K. Gandhi	15	0
NON-VIOLENCE IN PEACE AND WAR Vol. II—M. K. Gandhi	14	0
FROM YERAVDA MANDIR —M. K. Gandhi	1	0

Obtainable from:

'Indian Opinion,'

P. Bag, Durban, Natal.

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at Phoenix, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

*

જીંદગીને નિરાશ દૃષ્ટિથી નહિ જુઓ, "અરે રે ગુલાબને કાંટા છે" એવો અફસોસ કરવાને બદલે "કાંટામાં પ ગુલાબ ઉગે છે" એ માટે આનંદ વ્યકત કરતાં શીખો.

—'ચિન કથાનકો'માંથી.

ઈન્ડિયન

ઓપિનિયન

મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.

ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

સંયમ અવગુણ નથી કરતો, વિકાસને નથી રૂંધતો; પણ શક્તિ વધારે છે. અને જ્ઞાન ચક્ષુને સતેજ કરે છે. અસંયમથી માણસ પોતા ઉપરનો અંકુશ નબળો કરે છે; ઢીલો થાય છે, શરીર તથા મનને બુઠ્ઠા તથા પતિત કરે છે.

—ગાંધીજી.

પુસ્તક ૫૫ મું—અંક ૨૮ | તા. ૧૯ જુલાઇ, ૧૯૫૭. | છુટક નકલ પે. ૪

ચર્ચના કાયદાનો ભંગ કરવા એંગલીકન પાદરીઓ પ્રેરે છે

નાટાલના બીશપ ટી. જી. વી. ઇનમેને રવીવારે પ્રસિદ્ધ થએલા તેમના એક પત્રમાં તેઓ તેમના વડપણ નીચેના બધા પાદરીઓને ગોરા ચર્ચોમાં બીન-ગોરાઓને પ્રવશતાં બંધ ન કરવાનું કહે છે. આ પત્ર તેમની હુકમત નીચેના બધા ચર્ચોમાં ગયા રવીવારે વાંચવામાં આવ્યો હતો તે પત્ર જણાવે છે કે :

"આપણને હંમેશા કહેવાય છે કે; દક્ષિણ આફ્રિકા એક ખ્રીસ્તી દેશ છે. અને તેથી સર્વ શક્તિમાન પરમેશ્વરની સત્તાને દેશ સ્વીકારે છે."

"આથી આપણી ઉપર એક ફરજ આવી પડે છે, જે રોમન સેંટ પોલમાં આધ્યાત્મિક રીતે આલેખ્યું છે તે મુજબ કે "બધા આત્માઓએ એક મહાન શકતીને તાબે રહેવું જોઇએ, કારણ ઇશ્વર શીવાય બીજી શકતિ નથી જે આપણને મળે. આથી જે કોઇ પણ આ મહા શકતી સામે માથુ ઉચ્ચકે છે તે ઈશ્વર સામે યુદ્ધ આદરે છે અને ઇશ્વરી કાયદાનો ભંગ કરે છે તેથી તેમનો ન્યાય પણ તેજ કરે છે."

"આથી એક ખરા ખ્રિસ્તી તરીકે, આપણી ફરજ છે કે, દેશના કાયદા આનું આપણે પાલન કરવું. પણ એટલેથી જ જો આપણા સવાલનો અંત આવત તો હું આજે તમને શિખામણ આપવા ન બેસત. આપણે જાણી લેવું જોઇએ કે; દેશ પર સંપૂર્ણ ઇશ્વરી સત્તા છવાયેલી છે કે નહીં. ઈશ્વરે આપણને શિખવ્યું છે કે; માનવી સત્તા બળવાન નથી. જ્યારે રોમની ખંડણી માટે તેમને પુછવામાં આવ્યું હતું ત્યારે તેમને કહ્યું હતું કે; "જે સીઝરનું છે તે સીઝરને આપો અને જે ઇશ્વરનું છે તે ઇશ્વરને આપો."

"એવી કેટલીક વાતો છે કે જે માનવીથી પર છે અને તે ઇશ્વરી શકતી ને હસ્તક જ રહે છે. આપણા ધર્મ માં છે કે; "અમે અમારા રાજાઓના હાથમાં ઇશ્વરી વચનો કે ધર્મને નથી સોંપતાં. આથી તેમની સત્તા ધર્મપર નથી રહેતી."

અધીકારની હદ

"આપણા દેશની સત્તાની હદ નકકી કરતાં પહેલા આપણે જાણી લેવાની જરૂર છે કે; દેશનો આદર્શ શું છે. આ સવાલનો જવાબ માનવી પુકાર અને આપણા આદર્શો આપશે.

"એક ખ્રીસ્તી તરીકે આપણે એમ માનીએ છીએ કે આપણી ઇચ્છાઓ આ દુનીયામાં કદી પુર્ણ સફળ નથી થવાની આથી આપણે સાશ્વત માનવી ઓ છીએ. આપણે અમર છીએ પણ દેશ અમર નથી.

સ્વ. આર્ચબીશપ વીલીયમે કહ્યું હતું તે સાચુ છે કે; ખ્રિસ્તી ધર્મની રાજ નીતી અને માનવી રાજનીતી વચ્ચે મોટામાં મોટો ફરક એ છે કે દેશ એક શિખાવું ચાળા છે કે જેમાં સારૂં અથવા ખરાબ શાશ્વત માટે માનવી શિખે છે. આથી અમે માનીએ છીએ કે કોઇ પણ ખ્રીસ્તી દેશે ખ્રિસ્ત ના મુખ્ય સિદ્ધાંતોનો ઇન્કાર ક્યારે એ ન કરવો જોઇએ.

માણસનું બંધન

ઇશ્વરી સત્તાઓ અને માનવ સાથી ઓ સાથના સંબંધ ઉપર ખ્રિસ્તી આધ્યાત્મિક વાદે અને ચર્ચોએ ઘણુ કહ્યું છે. તે કહે છે કે, આપણે બધા એક ઇશ્વરી પીતાના પુત્રો છીએ; અને આપણે એક જ ઇશ્વરી પુત્રમાંથી ઉત્પન્ન થયા છીએ. ઇશ્વર માનવીને આદર નથી આપતો. આપણા ધર્મ પુસ્તકમાં લખ્યું છે કે; "ગ્રીક કે જાહુ નથી; સુનત કે નસુનત જંગલી, સીથીયન, ગુલામ, કે સ્વતંત્ર માનવી નથી પણ ખ્રીસ્ત જ બધામાં છે અને બધા ખ્રીસ્ત માં છે."

આવી જ રીતે હિન્દુઓના ધર્મમાં પણ કહ્યું છે કે; આપણે બધા સત્ય

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૧૮)

કેનીયામાંથી રંગભેદને દુર કરવાનો ઠરાવ

હોટેલો, રેસ્ટોરેન્ટ અને અન્ય જાહેર સ્થાનોમાંથી રંગભેદને દુર કરવાનાં પગલાં લેવાની સરકારને હાકલ કરતો એક પ્રસ્તાવ કેનીયા ધારાસભાએ માન્ય કર્યો છે. ચીફ સેક્રેટરી મી. ટર્નાબુલે કહ્યું છે કે આ પ્રસ્તાવ સ્વીકારતાં સરકારને આનંદ થાય છે. એવા કેટલાક પ્રસંગ બને છે કે જ્યારે શીક્ષીત આફ્રિકનો અને એશીયનોને ભેદભાવ સહેવો પડે છે. કેટલીક હોટલો આ લોકો તરફ ખરાબ વર્તન પેશ કરે છે.

મી. મુલીરોનું નિવેદન

ઉત્તર ન્યાસાના આફ્રિકન પ્રતીનીધી મી. મુલીરોએ આ ઠરાવ રજુ કર્યો હતો.

મુલીરોએ કહ્યું હતું કે મને અને મારા કેટલાક સાથીઓને નૈરોબીની અમુક હોટેલોએ કાઢી મુકવાના દાખલા છે. આવું વલણ રાજકીય સ્થિરતાને બદલે જાતિય સંબંધો પર ખરાબ અસરો પાડે છે. અમુક હોટલો જાણે તેમની જ હોય એમ કેટલાક યુરોપીયનો માને છે.

પ્રસ્તાવને ટેકો આપતાં મી. ન્ગાલાએ કહ્યું કે તાજેતરમાં મેં બે યુરોપીયનોની સાથે એક હોટેલમાં પ્રવેસ કર્યો હતો અને મને અટકાવવામાં આવ્યો હતો.

મી. ટોમ મ્બોયાએ કહ્યું હતું કે સભ્યતા તેમજ સ્વચ્છતા તથા સારા પોશાકનો મુદ્દો હું સમજી શકું છું. આનાથી વીપરીત વર્તાવવાળાને હોટેલ માં દાખલ ન કરી શકાય તે સ્વાભાવીક છે.

ઈશ્વરની નજીક કોણ?

પંડીત જવાહરલાલજી હાલ આપણા રાષ્ટ્રના વડા પ્રધાન છે. ગાંધીજીએ તેમના જીવનમાં ઉંડી અસર કરી છે છતાં તેમનું જીવનઘડતર ગાંધીજી કરતાં કંઇક જુદી જ રીતે થયું છે. ગાંધીજી ધર્મ અને ઇશ્વરની વાતો કરતાં ત્યારે જવાહરલાલજી એક પ્રકારની મુંઝવણ અનુભવતા. તેથી કેટલાક તેમને નાસ્તિક પણ માનતા.

એક વાર જવાહરલાલજી સિલોનના પ્રવાસે ગયા હતા. ત્યારે ત્યાંના હોદ્દેદારોએ તેમના માનમાં ખાણાનો એક મેળાવડો રાખ્યો હતો. મેળાવડાનું સ્થળ મંદિર સાથે સંકળાયેલા એક હોલમાં રાખ્યું હતુ. જમવાનો સમય થતાં યજમાને કહ્યું : "ચાલો, હવે આપણે મંદિરમાં જઇએ."

મંદીરમાં દર્શનનો કોઇ કાર્યક્રમ રાખ્યો હશે એમ સમજી જવાહરલાલજી તડુકી ઉઠયા !

"મંદીર ! કયા મંદીરમાં ? અને ત્યાં શા માટે ?"

જ્યારે યજમાને બધી ચોખવટ કરી ત્યારે તેઓ શાંત થયા. મંદીરમાં ધર્મને નામે જે અનાચાર ચાલે છે તે વિષે તેમને ભારે અણગમો છે.

વાતો દરમીયાન તેઓ ઇશ્વરનું નામ સંભળાવે ત્યારે તેઓ કંઇક આશ્ચર્ય અનુભવે છે.

(અનુસંધાન માટે જુઓ પાનું ૩૨૮)

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૧૯ જુલાઇ, ૧૯૫૭.

ઈન્સ્ટીટયુટને અમારા અભિનંદન

આ છાપવા જતી વખતે અમને ખબર મળ્યા છે કે, રેસ રીલેશન્સની સંસ્થાની નેશનલ કમીટીએ નકકી કર્યું છે કે, જેવી રીતે કામ ચાલતું હતું તેમજ ચલાવ્યા કરવું. જાણે કશુંજ નથી બન્યું એમ સમજીને તે પોતાના આફ્રિકન સભ્યોને સંસ્થામાંથી રાજીનામું આપવાનું પણ નહીં કહે તેમજ સભામાં આવવા માટે જોઇતો પાસ લેવાનું પણ નહીં કહે. આ શિવાય બીજો એક પણ માન ભર્યો માર્ગ તેઓ માટે નહોતો. આ કીર્તી ભર્યા માર્ગે જતા સુવાસ પથરાય છે ખરી પણ તેની ચારે બાજુ મુશ્કેલીઓ ભરેલી હોય છે.

છેલ્લા થોડાક વર્ષોથી આ સંસ્થા પોતાની ઉન્નતી સાધી રહીં હતી અને તેથી તેને બીન-ગોરાઓમાં આત્મ વિશ્વાસ પેદા કર્યો હતો. જો નેટીવ એમેન્ડમેન્ટ લૉ આ ઉન્નતીને કચડી નાખવા માટે જ ઘડાયો હોય તો એમ માનવું રહ્યું કે, ઇલાયદાપણું સત્યનો સામનો નથી કરી શકતું. આ નાશકારક ફીલોસોફી માનવતના અંધારા, અને ખરાબ ખુણાઓમાં ખી રોપે છે અને ત્યાં જ જલદી ઉગી નિકળે છે. આની સામે એક જ ઈલાજ છે કે, ઇલાયદાપણાનો સામનો કરવો અને સત્યને અપનાવી તેનો પ્રચાર કરી ગમે તેને લાગે તેને જ અનુસરવું. આ સંસ્થાએ જે નિશ્ચય કર્યો છે તે જોતા તે ઉપલા માર્ગે જવાના ઇરાદાપર હોય એમ જણાય છે. આથી તે સંસ્થાને અમારા અંતરના અભિનંદન. ગોરા—અને બીન-ગોરાના ભલા માટે જો આ સંસ્થા સત્યને અનુસરશે તો જે માર્ગ આ સંસ્થાએ આજ લીધો છે તેથી અંધકાર અને મુશીબતોનો સામનો કરવા છતાં અંતે તેને લાભ જ થશે.

આમા સફળ થવા માટે સૌથી સારૂં એ છે કે, તે પોતાના મંચ પરથી બીન-ગોરાઓને બોલવા માટે વધુ આકર્શે. હોનલી મેમોરીયલ લેકચર, એ આને માટે એક પુરાવો છે. તેમાં એવો રીવાજ થઇ પડયો છે કે એના મંચ પરથી ગોરાઓ જ ભાષણો કરી પોતાના મતો જાહેર કરતા હોય છે. પ્રથમ અમે જણાવી દેવા માંગીએ છીએ કે એ મંચ પરથી જે ગોરા સ્ત્રી પુરૂષો બોલે છે તેને માટે અમને ઘણો આદર છે છતાં અમે માનીએ છીએ કે, જે સવાલ બીન-ગોરાઓને વધુ સ્પશતો હોય તેની ચર્ચા શા માટે ફંકત ગોરાઓ જ કરે ?

રોડેશીયાના ફેડરેશનમાં દારૂ ગોળો

સાઉથ આફ્રિકાની જેમ ગોરૂ પ્રભુત્વ સ્થાપવા માટે સેન્ટ્રલ આફ્રિકન ફેડરેશન પણ એક ચાલ ચાલી છે એવો જે ભય ન્યાસાલેન્ડ અને નોર્થ રોડેશીયાના આફ્રિકનોમાં પ્રર્વતી રહ્યો છે તેને ગોરા વર્તમાન પત્રોએ ઘણી થોડી જાહેરાત આપી છે. જે ગોરાઓ રાજકીય ક્ષેત્રમાં ઉપલે થરે છે તેઓની નિતી પ્રજાને નાગરીક હકકો આપવા માટે તાત્કાળીક ભય નિવારણ તરીકે થોડું થોડું ફેંકયા કરવાની હોય છે, પણ તે એમ સ્વીકારીને નહી કે એ એનો અધીકાર છે. આ સ્થળે જ દારૂ ગોળો ભર્યો છે.

આફ્રિકનોને નથી બાકોરા જોયતા કે જે પ્રોફેસર પીસ્ટોલીયસ ઇચ્છે છે અને નથી જોયતા આ થોડા થોડા ટુકડા. આફ્રીકનોને પોતાની પુર્ણ નાગરીક સ્વતંત્રતાં જોઇએ છે. જો ફેડરેશન આ ભય જોવા માટે સુતેલી રહેશે તો ઘાનાની જેમ આ પ્રજા પણ પોતાની આઝાદી માટે લઢીને તે મેળવશે. જો આ સામે વગર મફતની રૂકાવટો ઉભી કરાશે તો એવો ધડાકો થશે કે જેનાથી કોમનવેલ્થ તેમજ સાથીદારીનો આદર્શ બન્ને નાશ પામશે. આ ધડાકોની અસર ફકત મધ્ય આફ્રીકામાંજ નહીં થાય તેના તણખા આપણે યુનીયનના બીન ગોરાઓને પણ ઉડશે અને તે આપણને વધુ બળ આપશે. ૧૯૬૦ કે જયારે મધ્ય આફ્રિકાના ભાવીનો નિર્ણય કરવા માટે જે પગલા ભરાવવાનો છે તે પહેલા ગોરા અને બીન-ગોરા પ્રજાસત્તાક વાદીઓએ આ કારણસર વધુ વેગે આગળ વધવું જરૂરી જણાય છે.

આચાર્ય વિનોબા ભાવે હીંદમાં ચાલી રહેલા ફ્લુથી માંદા પડયા હતાં. મંદવાડમાં પણ તેઓએ પદયાત્રા ચાલુ રાખી હતી. અંતે મીત્રોએ પરાણે તેમને આરામ માટે એક ઠેકાણે કારમાં લઇ જઇ રાખ્યા છે અને તબીયત સુધારા પર હોવાનું જણાવવામાં આવે છે.

આગાખાનનું અવસાન

એ કરોડ ઇસ્માઇલી મુસ્લીમોના વડા નામદાર આગાખાનનું ૭૯ વર્ષની વયે જીનીવામાં તેમના નિવાસ્થાને તા. ૧૨મી જુલાઇના અવસાન થયું છે. તેમના શરીરને ઇજીપ્ટમાં દફન કરાશે. આ દેશના તેમના અનુયાયીઓએ તે દિવસે શોક પાળ્યો હતો. તેમના મોટા ભાગના અનુયાયીઓ ઇસ્ટ આફ્રિકામાં છે.

સદ્ગતના બેગમ, મોટા પુત્ર પ્રિન્સ અલી, અને બીજા પુત્ર તથા પૌત્ર કરીમ સામે નામદારનું વિસીયત નામુ વંચાયું હતું. તેમાં પૌત્ર કરીમને તેમના વારસ તરીકે જાહેર કરાયા છે. વકીલે જણાવ્યું હતું કે મુસ્લીમ રીવાજ મુજબ બેગમ અને બન્ને પુત્રો મીલ્કતના વારસ ગણાશે.

દમાસ્કસના ૫૬ હજાર મુસ્લીમોએ પ્રિન્સ અલીને ગાદી વારસ તરીકે સ્વિકારી નામદારની ઇચ્છાને અવગણી હોવાનું રેડીયોપર જણાવાયું છે.

અમારા ગ્રાહકોને

"ઇન્ડીયન ઓપિનિયન"નું લવાજમ ઉઘરાવવાનું કામ ખાસ કરી જોહાનીસબર્ગમાં શ્રી ભીખાભાઇ મારતરની દોરવણી નીચે થઇ રહ્યું છે. અમે આખુ લીસ્ટ ટ્રાંસવાલના ગ્રાહકોનું તેમને આપ્યું છે. આથી કેટલીક વાર જે ભાઇઓ પોસ્ટથી અમને લવાજમો ભરે છે તેમની જાણ ટ્રાંસવાલમાં ઉઘરાવનારને થાય તે પહેલા ફરી ઉઘરાણી થાય તો ગ્રાહકોએ દરગુજર કરી ઉઘરાવનારને વિનયથી જણાવી દેવું જરૂરી છે કે, અમે નાણા મોકલીદીધા છે. વાંચકોએ એ ધ્યાનમાં રાખવું જોઇએ કે; ફીનીકસ અને જોહાનીસબર્ગ વચ્ચે પત્રવ્યવહાર કરતાં ૩ થી ૪ દીવસ લાગે છે. ફીનીકસ ગામડું છે. ફકત એક જ વાર ટપાલ મળે છે. આનો વાંચકો વિચાર કરે. આ લખવું પડે છે, કારણ કે, કેટલાકોની ફરીયાદ છે કે, લવાજમ ભરી દિધા છતાં ફરી ફરી ઉઘરાણી થયા કરે છે. જો કે આ ફરીયાદ થોડાકની જ છે. પણ ઉઘરાવનાર પૈછી હતાશ થાય છે. તેથી આ ખુલાસો કરવો યોગ્ય જણાયો છે.

અમારૂં સરનામું

વાંચકો એ પણ ધ્યાન રાખે કે "ઇન્ડીયન ઓપીનીયન"નો ઈંગ્લીશ વિભાગ "ઓપીનીયન" થઇ ગયો છે પણ અમારૂં સરનામું

"INDIAN OPINION"
Private Bag, DURBAN

રહેશે. આથી કોઇ પણ વાંચકો બીજાને નામે પત્ર મોકલે તો c/o "ઇન્ડીયન ઓપીનીયન" મોકલવું. કારણ ઘણા પત્રો એડ્રેસ બરાબર ન હોવાથી બહુ મોડા મળે છે. કેટલાક લખે છે ફીનીકસ સેટલમેન્ટ, પ્રાઇવેટ બેગ, ડરબન. ખરૂં ફીનીકસ સેટલમેન્ટ *c/o Indian Opinion, Private Bag, Durban* હોવું જરૂરી છે. વાંચકો આની નોંધ લે.

—વ્યવસ્થાપક
'ઇન્ડિઅન ઓપિનિઅન'.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધીજીની જીવન કથા

(કથનાર: ગરટ્રુડ મરેચ)

પ્રકરણ ૧૯મું

શત્રુને ક્ષમા

આ પછું ગાંધીજીના જીવનમાંથી એક સૌથી અમત્યનું અને સારૂં ચિક્ષણુ મેળવીએ છીએ તે એ કે આપણુને કોઇએ નુકશાન કર્યું હોય તેમને પણુ ક્ષમા આપવી. દક્ષિણુ આફ્રિકાના તેમના વસવાટ વખતે તેમનામાં આ નિતી ઘણી બળવાન જોવામાં આવી હતી.

દક્ષિણુ આફ્રિકાના ઘણા અમાનુશી કાયદાઓ કે જેનાથી ત્યાંના હીંદીઓને હેરાન કરવામાં આવતાં હતા તેમાનો એક કાયદો એવો હતો કે પ્રત્યેક હીંદીએ નામ નોંધણી કરાવી તેની ઉપર અંગુઠાની છાપ ગુન્હેગારોની જેમ આપવી જોઇએ! જ્યારે આ કાયદો થયો ત્યારે ગાંધીજીએ સત્યાગ્રહ ની ચળવળ શરૂ કરી. શાંતીથી હીંદીઓએ કાયદાને તાબે થવાનું નકાર્યું. પરીણામે હજારોને જેલમાં પુરવામાં આવ્યા. તેમાં ગાંધીજીનો પણુ સમાવેશ થયો હતો. તેમના જીવનમાં આ સૌથી પ્રથમ જેલ હતી. આ પછી તો સરકારની નિતીનો વિરોધ કરતાં તેમને ઘણીવાર જેલ જવું પડયું હતું.

એટલા બધા હીંદીઓ પકડાયા હતા કે જેલ ભરાઇ ગઇ. જ્યારે તેમને રાખવા જગાજ ન રહી ત્યારે તેમને પકડવા અશકય થઇ ગયા. સાઉથ આફ્રિકાની સરકારના વડા જનરલ સ્મટસે કહ્યું જો મોટા ભાગના હીંદીઓ ફરજીયાત નહીં પણુ મરજીયાત નામ નોંધણી કરાવશે તો તેઓ બધા ને મુક્ત કરશે. ગાંધીજીને તે સમયની પરીસ્થીતીમાં આ યોગ્ય જણાયું અને તેમને તે કબુલ્યું એઓ હમેશા તમે અમે તેટલી ભુલ કરી હોય તો પણુ તમારી પાસે એકદમ સ્વીકારાવવા નહોતા પ્રચ્છતાં. ધીમે ધીમે તમને તમારી ભુલની જાણુ કરાવતાં. અને પોતાની ભુલ સ્વીકારવા કહેતા. ગાંધીજી પોતાની પણુ ભુલ હમેશા સ્વીકારતાં. અને આ તેમની ઉદાર અને સારી રીતને લીધે તેઓ લોકોના દીલ જીતવામાં કદી પાછા નહોતા પડયાં.

કેટલાક હીંદીઓ ગાંધીજી સાથે નામ નોંધવા જઇ રહ્યા હતાં ત્યારે કેટલાક પઠાણોએ તેમને અટકાવ્યા. પઠાણુ ઘણી બહાદુર અને ગવ ધરાવતી પ્રજા મણાય છે. આથી તેગને સરકાર સામે થોડું પણુ નમતું આપવું એ હિણુપત ભર્યું જણાયું. તેઓ ગાંધીજી ઉપર ગુસ્સે થયા હતાં. તેઓ સમજી નહોતા શકતાં કે ગાંધીજી તેમના ભલા અને સારા માટેજ એમ કરતાં હતાં. આમના મુખી મીર આલમ હતા. એને ગાંધીજીના માથા ઉપર દંડો માર્યો અને તેઓ બેશુદ્ધ થયા. થોડા સમય પહેલા ગોરાના ટોળાએ તેમને દુશ્મન ગણી પથરા અને લાતો મારી હતી. હવે તેમના પોતાનાજ લોકોએ તેમને દુશ્મન સમજી માર્યાં. આવું હમેશા દુનીયાના સારા માણુસો માટે બને છે. ખરૂં નિસ્વાર્થી પણું એટલું બધુ અસાધારણુ હોય છે કે લોકો તેને જલદી સમજી શકતાં નથી તેઓ એમ માને છે કે આમાં કાંઇક કાળુ હશેજ.

ગાંધીજીને સખત માર પડયો હતો અને તેમને મિત્રને ઘાં લઇ જવામાં આવ્યા. પોલીસોએ પઠાણુને પકડયો પણુ ગાંધીજીએ તેની સામે આરોપ મુકવાનું અસ્વીકાર્યું. એમને જણાયું કે; જુની હીંદુ મુસ્લીમ દુશ્મનાવટ તેમને પડેલા મારને પરીણામે ફરી ઉભી થશે. આથી બન્ને કોગોને તેઓએ નમ્ર અને શાંત રહેવા અરજ કરી અને મૈત્રી ભર્યો સંબંધ રાખવા જણાવ્યું. આનું આશ્ચર્યજનક પરીણામ આવ્યું કે મીરઆલમનો હૃદય પલટો થયો અને તેઓ ગાંધીજીના ખાસ મિત્ર બન્યા.

જખમી થઇને બીછાને પડયા હતાં છતાં તેઓએ પોતાના અંગુઠાની છાપ સરકારને સૌથી પ્રથમ આપી.

નોંધનીની ચળવળનો આ અંત નહોતોજ, કારણુ સરકારે તેનું વચન ન પાળ્યું અને હીંદીઓને નોંધ કરવા ની ફરજ પાડવામાં આવી. ગાંધીજી જેટલા કોમળ અને માયાળુ હતાં એટલાજ કઠોર અને સત્ય પાલન માટે જાગૃત હતા. તેથી તેમને એક દુઃખ ભર્યો પત્ર સરકારને લખ્યો. તેમાં જણાવ્યું કે, "જો નોંધની વચન પ્રમાણે ફરજીયાત બંધ કરવામાં નહીં આવે તો બધા હીંદીઓ તેમના નોંધ પત્રકો બાળી નાખશે." સરકારે આનો ઇન્કાર કર્યો. આથી ગાંધીજીએ ૨૦૦૦ નોંધ પત્રો ભેગા કરી જાહેરમાં તેને બાળી નાખ્યા. આ કારણે તેઓફરી જેલમાં ગયા.

[આ લેખ કોપીરાઇટ હોવાથી લેખકની મંજુરી વગર એનો ઉપયોગ ન કરવા ભલામણુ છે.]

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઇફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો:

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન

બોકસ ૪૭૬,
ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન: ૪૭૮૮૮
૪૭૪૫૩

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ચર્ચના કાયદાનો ભંગ કરવા એંગ્લીકન પાદરીઓ પ્રેરે છે

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

વડે પાસે આવીએ અને આપણી આશાઓ અને ઉમેદોને બળથી પકડી રાખીએ, કારણ જે વચન પાળે છે તે પ્રમાણીક છે. આપણે બધા એક બીજાને ઓળખીએ અને પ્રેમથી હળી મળીને રહીએ અને સારા કામો કરીએ.

રાજ્યની સત્તા

આ બધુ વિચારતા ૧૯૫૭માં નેટીવ એમેન્ડમેન્ટ લો આપણે પસાર કર્યો છે તેનો વિચાર આવે છે. આ કાયદા વડે બધાને એક છત્ર નીચે ભેગા થતા અટકાવવાની સત્તા પ્રધાન ના હાથમાં મુકવામાં આવી છે. ગઝેટ માં એક જ કલમથી બધા આફ્રિકનોને ગોરાઓની ચર્ચમાં ન જવાની મનાઇ અને તેમના અલગ લત્તાઓ કે જે ગામથી દુર છે તેમાં જવાનો હુકમ કરી શકે છે. તે મુજબ, જો પ્રધાનને એમ જણાય કે:

(૧) આફ્રીકનો ચર્ચમાં જવા લત્તા માંથી પસાર થતા રહદારીઓ અને આજુ બાજુના ગોરા રહેવાસીઓને અડચણ રૂપ જણાય તો,

(૨) અને તેને લઇ ચર્ચોની આજુ બાજુ રહેનારા અથવા ચર્ચમાં જવા ના રસ્તાઓની બાજુએ રહેનારા ગોરાઓને સમુહમાં આફ્રિકનો પસાર થાય અને ભેગા થાય એ ના પસંદ હોય તો.

ખાસ સરતો

પ્રધાનને એવી સત્તા આપવામાં આવી છે કે; ઉપલા કોઇ પણ કારણ ને લીધે તે ગઝેટમાં એવી નોટીસ આપી શકે અને બંધન મુકી શકે. આ બધી શરતો કદાચ ચોક્કસ સમયો માં કીમતી હોઇ શકે છે પણ પ્રધાન ને સત્તા એટલી બહોળી આપવામાં આવી છે કે; તેમાં અપીલને પણ સ્થાન નથી રહેતું. તે કહે તેજ છેલ્લો નિર્ણય ગણાશે.

આ જોતા અમને લાગે છે કે; ઇશ્વરે આપેલી સત્તા અને સ્વતંત્રતા આથી ઝુટવાઇ જાય છે.

આથી દક્ષિણ આફ્રિકાની બધી ચર્ચોના મુખીઓએ એક પત્ર વડા પ્રધાનને માર્ચ ૬, ૧૯૫૭ના લખ્યો છે તેમાં જણાવવામાં આવ્યું છે કે;

"ચર્ચોની આઝાદીમાં સરકારની દખલગીરી અમે સ્વીકારવાના નથી. ગમે તે જાતીના અનુયાયીને—જે તે કાયદે સર ગુન્હેગાર ન હોય અને આઝાદ હોય—તેને ચર્ચમાં પ્રાર્થના કરતાં રોકવાની સત્તા રાજ્યને નથી આપવામાં આવી."

બીશપની નઇતીક ફરજ

હવે આ કાયદો બન્યો છે. આથી મારી ફરજ છે અને તમારી પણ ફરજ છે, કે; ઇશ્વરની સત્તાને અવગણી માનવ સત્તાને તાબે કોઇ દિવસ ન થતાં. અને એને માટે જે કાંઇ કરવું પડે તે કરવા હમેશા તઇયાર રહેજો.

છૂટું છવાયું

—કેપ પ્રાંતના આગલા એટર્ની જનરલ મી. એ. એચ. બ્રોકસ્મા Q. C. એ કેપ પેનીન્સુલા માટે ૫મી જુલાઇએ જાહેર થયેલા પ્રાથંમીક ગ્રુપ એરીયાના જાતિવાર ભાગલા અંગે એક મુલાકાતમા જણાવ્યું હતું કે સામાજીક અને કાયદા સંબંધી તેના વિશાળ વાંચન દરમીયાન આ ગ્રુપ એરીયા એક્ટ જેવો કઠોર અને અમા નુષી કાયદો તેમની જાણમાં બીજો નથી.

—સ્ટાનડરટનપાં ૯મી જુલાઇએ રેફરન્સ બુકની શરૂઆત થવાની હતી તે અંગે મેજીસ્ટ્રેટ પાસે સરઘસ રૂપે જઇ ને ખુલાસો મેળવવાના ઇરાદાથી લોકેશન પાસે ૧૦૦૫ આફ્રિકન બાઇઓ ભેગી થઇ હતી તેઓને પોલીસે વિખેરી નાંખી પરમીટ વિના ગેરકાયદે ભેગા થવાના આરોપ માટે પોલીસ સ્ટેશનપર લઇ જવામાં આવ્યા હતાં ૧૮મી જુલાઇએ ૯૯૨ બાઇઓ પર કેસ ચાલશે.

—વિશ્વ આરોગ્ય સંસ્થાએ જીનીવાથી બહાર પાડયું છે કે એશીયન ઇન્ફલુએન્ઝા તરીકે છેલ્લા ૭ માસથી બર્મા, જાપાન, લાઓસ, ન્યુગીની, ઉત્તર બોર્નીઓ અને સારાવાકમાં લાખો માણસને પીડી રહેલો મહારોગ હવે મંદ પડતો જાય છે.

—ટોકીયોનું ૧૪૦ ફીટ ઉચું વિશ્વ વિખ્યાત પેગોડા ૧૬૬ વર્ષથી ઝંઝાવાત, યુદ્ધ અને ધરતીકંપની સામે ટકી રહેલું હતું તે ૮મી જુલાઇએ આગથી બળીને ભસ્મ થઇ ગયું છે. પોલીસને આગમાંથી બે બળેલાં શબ મળ્યા હતાં જે પરથી મનાય છે કે તેમણે આપઘાત કરવા માટે આગ લગાડી હશે.

—જગતનો એક મુખ્ય પ્રશ્ન એટમીક રેડીયેશનના ભય બારામાં વિચારણા કરવા નોવા સ્કોટીયામાં પુગવાશ નામ ના ગામડામાં ૭૩ વર્ષની વયના શીરસ ઇટન નામના વિજ્ઞાનીના શાંત ઘરમાં ૧૪ દેશોના વિજ્ઞાનીઓ ૮મી જુલાઇએ ભેગાં થયા હતા. આના પ્રયોજક બ્રીટીશ ફીલોસોફર અને ગણિતજ્ઞ લોર્ડ બર્ટરેન્ડ રસલે છે. આમંત્રેલા ૨૮ સભ્યો પૈકી ૩૦ હાજર થયેલ જેમણે ૩ દીવસ બંધ બારણે યુદ્ધ અને શાંતી સમયે ન્યુકલેર શક્તિનો ભય એ વિષય પર ચર્ચા કરી છે.

—વોશીંગટનથી ૧૨ જુલાઇએ જાહેર થયું છે કે ભારતની રેલ્વેને અદ્યતન બનાવવા માટે વિશ્વબેંકે ભારતને ત્રણ કરોડ પંદર લાખ પાઉંડની લોન આપ વાનું મંજુર કર્યું છે. વિશ્વબેન્કના પ્રમુખ મી. યુજીન બ્લેક અને ભારત ના એલચી મી. ગગન વિહારી મહેતા એ સહીઓ કરી છે આ લોન ૧૫ વર્ષ માટેની છે અને તેનું વ્યાજ એક ટકો વિશ્વ બેંકના કમીશન સાથે ૫½ ટકાનું લેવાશે.

—મોસ્કો રેડીયોએ જણાવ્યું છે કે ભારતીય લશ્કરી અને વિમાની દળના અધીકારીઓનું એક ડેલીગેશન લશ્કરી સ્ટાફના વડા જનરલ કે. એસ. થીમાયાના અગ્રપદે સોવીયેટ સંરક્ષક પ્રધાન માર્શલ જ્યોર્જી ઝુકોવના આમંત્રણથી ૧૨મી જુલાઇએ મોસ્કો પહોંચ્યું છે.

—o—

ભેટ

શ્રી કાળીદાસ વલ્લભ (ડરબન) ૧૦–૬.

પી. એસ. જોશી (જો'બર્ગ) ૧૦–૬.

ઈશ્વરની નજીક કોણ?

(પહેલાં પાનાનું અનુસંધાન)

ઇ. સ ૧૯૪૦ માં વ્યક્તિગત સત્યાગ્રહ વેળા તેઓ ગાંધીજીને મળવા સેવાગ્રામ આવ્યા હતા. વિનોબા પછી રાષ્ટ્રના બીજા સત્યાગ્રહી તરીકે ગાંધીજીએ તેમને પસંદ કર્યા હતા. થોડા જ દિવસોમાં તેઓ જેલમાં જવા ના હોવાથી મીત્રો અને આશ્રમ વાસીઓ તેમને વિદાય આપવા બાપુની કુટિરમાં ભેગા થયા હતા. વાતચીત પુરી થઇ અને ગાંધીજીની વિદાય લઇ તેઓ ઉઠયા. કસ્તુરબાએ તેમને આશીર્વાદ આપતાં કહ્યું કે,

"ભગવાન તમારૂં ભલું કરો!"

ભગવાનનું નામ સાંભળતાં જ તેમ ના મુખ પર સ્મિત ફરકી રહ્યું. પછી સહેજ ચિડાઇને તેમણે પુછ્યું:

"બા, ભગવાન કયાં છે? જો તે હોય તો તે ગાઢ નિદ્રામાં છે."

ઇશ્વરના નામમાં પ્રગટ કરેલી અશ્રદ્ધાનાં તેમનાં વચનો સાંભળી બા તો કંઇક દુભાઇ ગયાં! પણ પાસે બેઠેલા ગાંધીજી બાળકની જેમ નિખાલસતાથી ખડખડ હસી પડયા અને બોલ્યા:

"જેઓ પોતાને ભગવાનના ભક્તો કહેવડાવે છે તેમના કરતાં તે ભગવાન ની વધુ નજીક છે."

સાચે જ જવાહરલાલજી ઇશ્વર કે ધર્મનું નામ લીધા વિના ધર્મમય જીવન જીવે છે. આપણા સંતોએ તો કહ્યું છે કે, જેઓ પોતાના સ્વાર્થ, સુખ કે સગવડનો વિચાર કર્યા વિના બીજાના ગરીબ, કંગાળ અને કચડાયેલાના ઉત્કર્ષ અને કલ્યાણ માટે અવિરત કર્મ કરે છે તેઓ ધર્મકાર્ય કરે છે. અને એવા માનવો જ ઇશ્વર ની વધુ નજીક છે.

—'લોકજીવન'માંથી.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેક્સ રીટર્ન્સ, લાઇસેન્સીંગ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ, ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

તાજું ઉમદા ફ્રૂટ

આંબા અળધ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧–૦ રતલ, લસણ શી. ૨–૦ રતલ. પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ ગોલ શી. ૧૦–૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧–૧ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

નવીન ફીલમ સેટ આવી ગયા છે તરત મંગાવો

સતી અનસુયા	૨	રેકાર્ડ	૧૧	૬
મીસીસ કોકો-કોલા	૪	,,	૩૩	૦
મરીન ડ્રાઇવ	૪	,,	૩૩	૦
લાલ પરી	૩	,,	૨૪	૯
ચક્રધારી	૬	,,	૪૯	૬
હુલા ગુલા	૫	,,	૪૧	૩
હુતીમતાઇ કી બેટી	૫	,,	૪૧	૩
મુસાફીર ખાના	૪	,,	૩૩	૦
મુનીમજી	૬	,,	૪૯	૬
મસતાની	૬	,,	૪૧	૩
બાય બાય રે બાય	૪	,,	૩૩	૦
કીસમત કા ખેલ	૪	,,	૩૩	૦
જાગરૂતી	૩	,,	૨૪	૯
નાગીન	૬	,,	૪૯	૬

Packing charge & postage for Union 6--0 and Rhodeisia 7--6.

☆

BHARAT MUSIC SALOON

AND BOOKSELLERS

(Corner Grey & Lorne Street)

286 Grey Street,

Phone: 29488.

DURBAN.

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર – ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

Phone 332651 P.O. Box 1549 Tel. Add ENBEEDEE

MASTER BROS.

(PTY) LTD.

33 West Street, JOHANNESBURG.

MANUFACTURERS OF LADIES' & GIRLS' STRAW & FELT HATS

WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS

HOUSE FOR KEEN CASH PRICES

રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, વુલન જર્સી, વુલ, બાળકો માટેનો જાત જાતનો માલ, ઘર વપરાશ માટે તેમજ લગ્નાદિ પ્રસંગોએ શણગાર માટે રીબન વગેરે માટે અમારે ત્યાં પ્રથમ તપાસ કરવા ભલામણ છે.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ.

બોકસ ૧૫૪૯.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન – નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇન્ગ્લેવુડ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ભારતનો પત્ર

જામનગરની સોનાની દાણ ચોરી કરતી આંતરરાષ્ટ્રીય ટોળકી

(અમારા ખાસ ખબરપત્રી શ્રી. કાંતાબેન શાહ મુંબઇ તા. ૧૧-૭-૫૭.)

પ્રતાપસીંહ નામનો એક રાજપુત મુંબઇ સેન્ટ્રલ સ્ટેશને રૂા. ૨,૬૦,૦૦૦ ની કીંમતના સોના સાથે પકડાતાં મુંબઇની પોલીસને સોનાની દાણ ચોરી કરતી એક આંતરરાષ્ટ્રીય ટોળકીના કેટલાક સભ્યોનો પત્તો લાગ્યો છે. પ્રતાપસીંહ જામનગરથી આ સોનું લઇને મુંબઇ આવ્યો હતો અને એની ગિરફતારી પછી, પોલીસે જામનગરમાં દરોડા પાડયા છે. પોલીસની આ પ્રવૃત્તિને કારણે આંતરરાષ્ટ્રીય ટોળકીનો સરદાર હોવાનું મનાતો સલાયાનો વાઘેર તલાબ હાજી હુસેન નામનો એક માનવી પોલીસના હાથમાં ઝડપાઇ ગયો છે. આ વાઘેરને રૂા. ૨૦૦૦૦ની બે જામીનગીરીઓ અને રૂા. ૪૦૦૦૦ ની અંગત જામીનગીરી ઉપર છોડવામાં આવ્યો છે.

એક બાજુ પ્રતાપસીંહ અને વાઘેર ની ધરપકડ થઇ છે જ્યારે બીજી બાજુ મુંબઇની એક આલીશાન હોટલમાંથી ૩૦૦૦—તોલા સોના સાથે એક બીજો માનવી પોલીસના હાથમાં આવી પડયો છે.

જામનગરને પોતાનું વડુંમથક બનાવીને પરદેશમાંથી જંગી જથ્થામાં ભારતમાં સોનું ઘુસાડી દેવાનું કામ કરતી આ આંતરરાષ્ટ્રીય ટોળકીના સમાચાર બહાર આવતાં સમગ્ર મુંબઇ રાજ્યમાં અને ખાસ કરીને મુંબઇ અને જામનગરમાં સનસનાટી ફેલાઇ છે. ખાસ કરીને મુંબઇ અને જામનગરના કેટલાક ધનપતિઓમાં તો ફફડાટ જાગ્યો છે અને મળેલી માહિતી પ્રમાણે, મુંબઇ અને જામનગરના કેટલાક માલેતુજારોની નજીકના દિવસોમાં ધરપકડ થવાનો સંભવ છે.

ભારત સરકારના જકાતી અધિકારીઓ વિશાળ પાયા પર ચાંપતી તપાસ કરી રહ્યા છે અને એક અધિકારીના કથન મુજબ, સત્તાવાળાઓના હાથમાં બધીજ કડીઓ આવી ગઇ છે.

એમ કહેવાય છે કે, પાકીસ્તાન ખાતેથી સૌરાષ્ટ્રના દીવ બંદરે આ સોનું ઉતારવાનું વાઘેરો કામ કરતા હતા. તેવીજ રીતે પાકીસ્તાનમાંથી ઉત્તર ભારતમાં પણ મોટા પ્રમાણમાં દાણ ચોરી કરીને સોનું ઘુસાડી દેવામાં આવ્યું હતું. વધુ ધરપકડો પછી, આ આંતરરાષ્ટ્રીય ટોળકીના દેશદ્રોહી કૃત્યો પર પુરતો પ્રકાશ પડશે.

ગુજરાતમાં ઈન્ફ્લુએન્ઝાનું વધતું જતું જોર

મુંબઇમાં ઇન્ફ્લુએન્ઝા જ્યારે લગભગ અદ્રશ્ય બન્યો છે ત્યારે ગુજરાતમાં એનું જોર વધતું જાય છે. અમદાવાદ, સુરત, ભરૂચ, ગોધરા વગેરે શહેરોમાં ફ્લુ ના ઘણા કિસ્સા નોંધાયા છે. ભરૂચ, રાજપીપળા, હાંસોટ અને તેની આજુ બાજુના કેટલાક ગામોને તો 'ફ્લુગ્રસ્ત' વિસ્તારો તરીકે જાહેર કરવામાં આવ્યા છે.

ગુજરાતના દસ જીલ્લાઓમાં ૭૦૦૦૦ થી વધુ માણસો ફ્લુનો ભોગ બન્યા છે. લગભગ ૫૦૦૦ કેસો તો માત્ર સુરતમાં નોંધાયા છે. સદ્‌ભાગ્યે મરણનું પ્રમાણ ઘણુંજ નીચું રહ્યું છે.

સત્તાવાળાઓ તરફથી તકેદારીના પૂરતા પગલાં લેવાયા છે. શાળાઓની રજાના દિવસો પણ લંબાવવામાં આવ્યા છે. 'ફ્લુ'નું જોર નરમ પડયા પછી, ફરીને એ પાછો ન ફેલાય એ અંગેના સાવચેતીના પગલાં પણ અત્યારથી લેવાઇ રહ્યા છે.

દિલ્હીમાં મળનારી સર્વધર્મ પરિષદ

નવેમ્બર માસમાં નવી દિલ્હી ખાતે સર્વધર્મ પરિષદ મળનાર છે. આ પરિષદમાં વિશ્વશાંતિ અને માનવ ઉદ્ધાર સાધવા માટે એક વિસ્તૃત કાર્યક્રમ ઘડી કાઢવામાં આવનાર છે.

તાજેતરમાં નવી દિલ્હી ખાતે રાષ્ટ્રપતિ ભવનમાં કાકા કાલેલકરના પ્રમુખ પદે જુદા જુદા ધર્મોના પ્રતિનિધિઓની એક સભા મળી હતી. આ સભા પાછળથી અખિલ ભારત સર્વધર્મ પરિષદની કારોબારી સમીતીમાં ફેરવાઇ ગઇ હતી.

સભાએ પસાર કરેલા એક ઠરાવમાં, વધતી જતી અનૈતિકતા, વેરભાવ અને યુદ્ધની યાતનામાંથી માનવજાતને ઉગારવા ધાર્મીક પુનરૂત્થાન ઘણું જરૂરી હોવાનું ભારપૂર્વક જણાવવામાં આવ્યું હતું.

સભામાં હાજરી આપનારાઓમાં કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરભાઇ, મૌલાના હાફીઝુર રહેમાન અને શ્રી મૌલીચંદ્ર શર્મા મુખ્ય હતા.

અખિલ ભારત સર્વધર્મ પરિષદના સ્થાપક વિદ્વાન જૈન મુનિશ્રી સુશીલકુમારજી છે અને એનાં પ્રમુખ રાજસ્થાનના નાણાં પ્રધાન શ્રી હરિભાઉ ઉપાધ્યાય છે.

નિવૃત્તિ લેનારા પંડિતશ્રી ઓમકારનાથ ઠાકુર

સંગીત માર્તંડ પંડિતશ્રી ઓમકારનાથ ઠાકુર હવે સંગીતના ક્ષેત્રમાંથી નિવૃત્તિ લેનાર છે. તેમનાં આ નિર્ણયથી સમગ્ર ભારતમાં અને ખાસ કરીને તેમનાં અસંખ્ય ચાહકોમાં નિરાશાની લાગણી ફેલાઇ છે.

હજુ હમણાંજ મુંબઇમાં પંડિતશ્રી ઓમકારનાથ ઠાકુરની ષષ્ટીપુર્તી નિમિત્તે એક શાનદાર સમારંભ યોજાયો હતો અને એ સમારંભમાં જુદા જુદા વક્તાઓએ તેમને ભારતની વિરલ પ્રતિભા તરીકે બિરદાવ્યા હતા. સંગીતના ક્ષેત્રમાં ભારતની તેમણે કરેલી સેવાની કદરદાની રૂપે, રાષ્ટ્રપતિ ડૉ. રાજેન્દ્રપ્રસાદે તાજેતરમાં તેમને પદ્માશ્રીનો ઇલ્કાબ પણ અર્પણ કર્યો હતો.

પંડીત શ્રી ઓમકારનાથ ઠાકુર માત્ર ભારતમાં નહિ પણ પરદેશમાં પણ ઘણી ખ્યાતિ ધરાવે છે. ઘણા દેશોનો પ્રવાસ તેમણે ખેડયો છે અને ત્યાંની પ્રજાને ભારતીય શાસ્ત્રીય સંગીતનો સચોટ પરિચય આપ્યો છે.

જૈન શ્વેતાંબર પરિષદનું વીસમું અધિવેશન

તાજેતરમાં મુંબઇને આંગણે અખિલ ભારત જૈન શ્વેતાંબર કોન્ફરન્સનું વીસમું અધિવેશન, કલકતાના જાણીતા જૈન ઉદ્યોગપતિ શ્રી મોહનલાલ લલ્લુભાઈ શાહના પ્રમુખપદે મળ્યું હતું. આ અધિવેશન તેની બે દિવસની કાર્યવાહી દરમ્યાન કેટલાક ઠરાવો પસાર કર્યા હતા. આ ઠરાવોમાં, ભગવાન શ્રી મહાવીરના જન્મ કલ્યાણક દિવસને જાહેર તહેવાર તરીકે માન્ય રાખવાનો સરકારને વિનતિ કરતો, જૈનોને રાજકારણમાં સક્રિય રસ લેવાનો આગ્રહ કરતો, જૈન ધર્મના સિદ્ધાંતો સમસ્ત વિશ્વને હિતકારી હોઇ, સરળ ભાષામાં જૈન ધર્મ પર પુસ્તકો પ્રગટ કરવાની અને એનો બહોળો પ્રચાર થાય એ માટેની વ્યવસ્થા કરવાની માંગણી કરતો, અને જૈન સમાજના બધા ફીરકાઓ વચ્ચે ભ્રાતૃભાવ અને નિકટતા કેળવવા તથા સર્વ સામાન્ય પ્રશ્નો વિષે સહકારથી કાર્ય કરવા જૈન સમાજને અનુરોધ કરતો ઠરાવ મુખ્ય હતા.

શેત્રુંજી નદીને જુદી જુદી જગાએ નાથવામાં આવશે

સૌરાષ્ટ્રની શેત્રુંજી નદીના નીરને જુદા જુદા સ્થળે નાથવાનું કામ હાથ ધરવામાં આવ્યું છે. નદીના પાણીના વિશાળ જથ્થાને ધારીના પૂર્વ અને પશ્ચીમ બાજુના સેંકડો માઇલના ખેતીનાં પાકમાં વાળવા માટે ધારીથી દોઢ માઇલ દુર ગળધરા ખોડીયારના ધરા પાસે લાખોના ખર્ચે બંધ બંધાઇ રહ્યો છે. આવોજ બીજો બંધ, અમરેલીના મેડી નામના ગામ પાસે રૂા. બાર લાખના ખર્ચે બાંધવાનું સરકારે મંજુર કર્યું છે. આ બંધો બંધાઇ ગયા પછી, હજારો એકર ખારી જમીન મીઠી જમીનમાં પલટાઇ જશે અને ખેડુતો દર વરસે લાખો રૂપીયાનો પાક પેદા કરી શકશે.

સૌરાષ્ટ્રભરમાં જામેલું ચોમાસું

સૌરાષ્ટ્રમાં મેઘરાજાની પધરામણી થઇ ચુકી છે. સૌરાષ્ટ્રમાં ઠેરઠેર સારો વરસાદ પડતાં ઘણીખરી નદીઓમાં પુર આવ્યા છે. આ પુરમાં પાંચ માણસો માર્યા ગયા છે. જુનાગઢ, બોટાદ, મોરબી, અમરેલી, ઉપલેટા વગેરે નગરોમાં તો મુશળધાર વરસાદ પડતાં ઘણા મકાનો ધરાશાયી થવાનો ભય જાગ્યો છે. ધોધમાર વરસાદ પડતાં, તારટપાલનો વ્યવહાર તેમજ રેલ્વે વ્યહવાર પણ ઘણા સ્થળોએ ખોરવાઇ ગયો હતો પણ હવે એ વ્યહવાર પુર્વવત બન્યો છે.

વયોવૃદ્ધ સાક્ષર દિવાન બહાદુર કૃષ્ણલાલ ઝવેરીનું અવસાન

ગુજરાતના વયોવૃદ્ધ સાક્ષર દિવાન બહાદુર શ્રી કૃષ્ણલાલ ઝવેરીનું તાજેતરમાં મુંબઇમાં દુઃખદ અવસાન થયું છે. તેમનાં અવસાન પછી, ભારતીય વિદ્યાભવન અને સાહિત્ય અંગેની ત્રીસ જેટલી સંસ્થાઓના સંયુક્ત આશ્રયે એક શોક સભા મળી હતી અને એનું પ્રમુખસ્થાન ઉત્તર પ્રદેશના ગવર્નરપદેથી હજુ હમણાંજ નિવૃત્ત થયેલા શ્રી કનૈયાલાલ મુનશીએ લીધું હતું. શ્રી મુનશીએ સ્વઃ શ્રી કૃષ્ણલાલ ઝવેરીને, ત્રીસ વર્ષ સુધી ગુજરાતની સતત નિઃસ્વાર્થ સેવા કરનાર મહાન સમાજ સેવક તરીકે બીરદાવ્યા હતા અને શૈક્ષણિક અને સામાજીક ક્ષેત્રમાં તેમણે કરેલી સેવાઓને ભવ્ય અંજલિ આપી હતી.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને યોર્કશાયર ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phone : 33-9033. 26 Barkly Arcade,
Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદ્દન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોક્સ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.
PHONE 33-4691. BOX 2526.

Table Model Adding Machine

ટેબલ મોડલ એડીંગ મશીન

કીંમત પા. ૯-૧૫-૦.— **PRICE £9-15-0.**

જો તમો વેપારી, ફ્રુટશોપર, હોકર, હોલસેલર, બુકકીપર કે દુકાન વેચવાની, લેવાની હોય, અગર સ્ટોક ગણવાનો હોય, નાનાં મોટાં હિસાબો ગણવાના હોય, નાનાં મોટા સરવાળા બાદ બાકી કરવાના હોય તો આ હિસાબો ગણવાનું મશીન આપને અતિ ઉપયોગી થઇ પડશે. ૧ પેની થી લઇને પા. ૯૯૯૯૯૯-૧૯-૧૧¾ સુધીના હિસાબો આપ અતિ સહેલાઇથી અને ઝડપથી ગણી શકશો.

આજેજ ઓર્ડર મોકલો.

ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા ચુકશો નહી.

લખો યા મળો :

THE ADDING MACHINE
P. O. Box 11,
CHARL CILLIERS
E. TVL.

નવલ કથાઓ

સાગર કથા	૮	૬
ઋણ મુક્તિ	૭	૬
નીલ પંખી (નાટક)	૫	૦
ગોદાન (બંગાલીનો અનુવાદ) ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૬	૦
ચોરાની વાતો	૬	૦
બહીષ્કાર	૬	૦
પ્રદીપ	૭	૬
સાગર સામ્રાટ	૬	૦
હીરેફની વાતો	૬	૦
પૌરાણિક નાટકો	૫	૯
યૌવન ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૨	૦
આશાનું બીજ ભાગ ૧. ૨. સેટની	૧૪	૦
દરીયા વાટ	૧૦	૦
વસુંધરા	૬	૦
છેલ્લો પ્રયોગ	૭	૬
સ્વાધ્યાય ભાગ ૧. ૨. સેટના	૧૩	૬
દુર્ગા	૮	૦
જયસીંહ સિદ્ધરાજ	૧૦	૦
માનવતાના મુલ	૭	૦
છેલ્લો અભિનય	૬	૯
કપાલ કુંડલા (બંકીમ ચંદ્ર)	૬	૬
અણખુટ ધારા	૭	૬

Obtainable from:

INDIAN OPINION,
P. Bag, Durban, Natal.

નવા પુસ્તકો

ગાંધીજીના પ્રકાશનો

ધર્મ મંથન		૪	૩
કેળવણીનો કોયડો		૫	૦
નિત્ય મનન		૨	૦

મનુબેન ગાંધી કૃત

એકલો જાને રે		૬	૦
કલકત્તાનો ચમત્કાર		૨	૦
બિહારની કોમી આગ		૬	૦

બીજા નવજીવનના પ્રકાશનો

પુર્વ આફ્રીકામાં		૬	૦
સત્યાગ્રહની સપ્તપદી (ગાંધીજીએ કરેલા પાંચ સત્યાગ્રહની આછી રૂપરેખા અને માહીતી)		૬	૦
લોક માન્ય ટિલકનું જીવન ચરીત્ર		૬	૦
હીંદની અંગ્રેજી વેપાર શાહી ૧૬૦૦ થી ૧૮૦૦ નો ઈતીહાસ		૮	૬
મનુષ્યની સર્વાંગીણ કેળવણી		૮	૬
જીવનનો આનંદ		૧	૬

જવાહર કૃત

મારૂં હીંદનું જીવન દર્શન	૧	૦	૦
જગતના ઈતિહાસનું રેખા દર્શન ભાગ બન્ને સાથે	૧	૨	૬

મળવાનું ઠેકાણું :

Indian Opinion,
P. Bag, Durban,—Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

જોહાનીસબર્ગની એક ઇન સ્યુરન્સ કંપનીએ નોંધેલા આંકડા મુજબ દક્ષિણ આફ્રિકામાં મૃત્યુ માટે કોરોનરી થ્રોમ્બોસીસનો પહેલો નંબર આવે છે. ૧૯૫૬ના છેલ્લાં છ માસ માં થયેલાં ૫૪ મરણ પૈકી ૧૭ કોરોનરી અને સેરેબ્રલ થ્રોમ્બોસીસ જેને સ્ટ્રોક પણ કહે છે તેનાથી થયાં હતાં.

* *

નેટીવ એફેર્સના પ્રધાન ડૉ. વરવુ-અર્ડ નેશનલ યુનીયન ઓફ સાઉથ આફ્રીકન સ્ટુડન્ટીસની મીટીંગ ઉપર જો પ્રતિબંધ મુકશે તો એ સંસ્થા તેની અવગણના કરીને પરિણામ સહન કરશે એમ તેની કેપટાઉન ખાતે ૨ જી જુલાઇએ મળેલી વાર્ષીક કોન્ફરન્સમાં પ્રમુખ મી. ઇ. એમ. વેન્ટઝેલે પોતાના ભાષણમાં કહ્યું હતું.

વિદેશની વિવિધતા

રશીયાની સત્તાધારી કમ્યુનીસ્ટ સંસ્થા ધી પ્રેસીડીયમમાં પહેલીજ વાર એક સ્ત્રી સભ્યને મતના હકક સાથે દાખલ કરવામાં આવી છે આ સંસ્થા માં પંદર સભ્યો છે.

* *

લંડનમાં કોમનવેલ્થના વડા પ્રધાનો ની કોન્ફરન્સ મળેલી ત્યાં ડાઉનીંગ સ્ટ્રીટ પરના સરકારી મકાનો પર ઇતિહાસમાં પહેલીજ વાર દશ દેશના પ્રતિનિધિઓના દશ રાષ્ટ્રધ્વજ માટે દશ સ્તંભો ખડા કરવામાં આવ્યા હતા જે પર દશ ધ્વજો ફરકયા હતાં.

* *

સોવીયેટ યુનીયન (રશિયા) એ લંડન માં મળેલી યુનાઇટેડ નેશન્સની હથિયાર ઘટાડાની સબ કમીટીના કાર્યમાં ભારતનો એક પ્રતિનિધિ દાખલ કરવા ની માગણી કરી છે.

* *

લંડનથી ૨ જી જુલાઇએ બહાર પડયું છે કે ટેલીવીઝનના મુલાકાતી મી. રોબીન ડે ને ઇજીપ્તના પ્રમુખ નાસેરે ૧લી જુલાઇના કહ્યું છે કે બ્રીટન અને ઇજીપ્ત વચ્ચે ખરાબ સંબંધના તબકકા માટે તે પોતે ઘણા દીલગીર છે અને આશા રાખે છે કે ફરીથી મિત્રભાવ બંધાય તેવા સુસંબંધો માટે બંને દેશો કાર્ય કરશે. વધુમાં તેમણે કહ્યું છે કે રાજદારી સંબંધ પુર્વવત ચાલુ કરવાની તેમની ઇચ્છા છે.

* *

ઓગસ્ટની ૩૧મીથી મલાયાને સ્વતંત્રતા મળવાની હોવાથી લંડનમાં મળેલી કોમનવેલ્થ કોન્ફરન્સે ૫મી જુલાઇએ બ્રીટનના વિશ્વભરમાં પ્રસરેલા સહભાગીઓ પૈકી તેને દશમાં સભ્ય તરીકે સ્થાન આપવા સૌ સહમત થયા છે બીજા નવ નીચે મુજબ છે. બ્રીટન, ઓસ્ટ્રેલીયા, ન્યુઝીલેન્ડ, કેનેડા, દક્ષિણ આફ્રિકા, સીલોન, પાકીસ્તાન, ભારત અને ઘાના.

* *

ઇરાનમાં કાસ્પીયન વિસ્તારનાં ગામડાં ઓમાં ૨ જી જુલાઇએ થયેલા ધરતી કંપથી પાંચ હજાર માણસોના જાન ગયાના ખબર ઇરાની પાર્લામેન્ટમાં જાહેર થયા છે.

* *

વોશીંગ્ટનમાં ૩ જી જુલાઇએ પ્રમુખ આઇઝન હાવરે કહ્યું હતું કે જો યુનાઇટેડ સ્ટેટસ તરફથી હવે પછી ન્યુકલેર ટેસ્ટના અખતરા થશે તો તે ખવતે દુનીયાની કોઇપણ પ્રજાને યંત્રો સાથે રેડીયો એકટીવ પડે છે કે નહિ તેની ચકાસણી કરવા હોય તો આ મંત્ર છે. આથી ખાત્રી થશે કે અમેરીકન બોમ્બો ચોકખી રીતના થાય છે.

* *

ગયે વર્ષે બ્રીટનની રેલ્વેને પાંચ કરોડ સીત્તેર લાખ પાઉન્ડની ખોટ ગયાનું લંડનમાં કમીશનના પ્રમુખ સર બ્રાયન રોબટસને ૨૭મી જુને જાહેર કર્યું છે.

* *

કેમીસ્ટ્રી માટે નોબલ પારીતોષીક વીજેતા ડૉ. પોલીંગે વીમાનમાં ન્યુયોર્ક થી ફ્રાંસ પ્રયાણ કર્યું છે, અણુધડાકા બંધ કરવાની તેમની અપીલમાં દુનીયા ભરના વિજ્ઞાનીઓનો સહકાર મેળવવા તેઓ પ્રવાસે નીકળ્યા છે.

* *

અમેરીકન સેનેટની એક કમીટી સમક્ષ ત્રણ વૈજ્ઞાનીકોએ અણુધડાકાની વીપરીત અસરોનું બયાન કર્યું છે. ડૉ, કોએ કહ્યું હતું કે જો હાલના પ્રમાણમાં અણુપરીક્ષણ ચાલતાં રહ્યાં તો અણુરજની વીઘાતક અસરો ભોગવવી પડશે. અને ભાવી પેઢી પર આની ઘેરી અસર પડશે. વસ્તુત: અણુરજ જીવનદોરીને ટુંકી કરી નાંખે છે.

* *

ગોવા ખાતે ત્રણ રાષ્ટ્રવાદીઓને ઠાર કરાયા છે. ફીરંગી સુત્રોએ આ લોકો ને ત્રાસવાદી ગણાવ્યા છે ને જે પાંચ રાષ્ટ્રવાદીએ શરણ આવવાનો ઇન્કાર કર્યો હતો તેમાંના આ ત્રણ હોવાનું જણાવાયું છે.

* *

અમેરીકા—ચીન ના વચ્ચે ટેકનીકલ સહાયને લગતો કરાર થયો છે.

* *

સીલોનમાં જે બ્રીટીશ લશ્કરી થાણાઓ છે તે સિલોનની સરકારને પહેલી નવેમ્બર સુધી સુપ્રત કરી દેવા માં આવશે.

* *

રશીયન પ્રતીનીધી ઝોરીને નીઃશસ્ત્રી કરણ અંગેની પેટા સમીતીમાં કહ્યું છે કે અણુશસ્ત્રનો ઉપયોગ નહીં કરવાની બાંહેધરી આપવા રશીયા તઇયાર છે. આ દીશામાં કંટ્રોલ કે નીરીક્ષણ કરતાં વધુ આવશ્યક વસ્તુ છે અણુશસ્ત્ર ધરાવતા દેશોની સદ્ભાવના. પરંતુ પશ્ચીમી વલણ જોતાં આ માટે અમે આગ્રહ નથી રાખતા. આ પરીસ્થીતી માં અમે અણુશસ્ત્રોનો ઉપયોગ ન કરવાની ઘોષણાનું સુચન કરીએ છીએ.

ભારતના સમાચાર

૧૦મી જુલાઇના ભારતના વડા પ્રધાન અને ઇજીપ્ટના પ્રેસીડેન્ટ નાઝર ની રાજકીય વાતચીતો થઇ હતી.

* *

હીંદ અને ઈંગ્લંડ વચ્ચે સૌથી પહેલો વિમાની વહેવાર ૧૯૨૯ની ૩૦મી માર્ચ ના થયો હતો.

* *

ભારતીય અણુશક્તિ મંડળના ચેર-મેન ડૉ. હોમી ભાભાએ કહ્યું છે કે અણુમથક અમદાવાદ, મુંબઇ કે દીલ્હી ખાતે નાંખવાનો સરકારનો ઇરાદો છે.

* *

૧લી સપ્ટેમ્બરથી જામનગર ખાતે રૂા. ૨૭ લાખ ૯૦ હજારના ખર્ચે એક ટેકનીકલ ટ્રેનીંગ સેન્ટર શરૂ થવા નું છે જેમાં ડાકટસમેન સીવીલ ને મીકેનીકલ ઇલેકટ્રીશન રેડીયો રીપેરીંગ સરવીસ, સરવેયીંગ, ટર્નર, વેલ્ડર, પેઇન્ટર ને ડેકોરેટર. વોચ રીપેરીંગ, કટીંગ ને ટેઇલરીંગ વગેરેની તાલીમ અપાશે. આવું એક બીજું કેન્દ્ર એજ દીવસે કંડલા ખાતે રૂા. સવા ત્રણ લાખના ખર્ચે શરૂ થશે.

* *

દીલ્હી ખાતે ઓલ ઇન્ડીઆ કોંગ્રેસ કમીટીએ એક ઠરાવ પસાર કર્યો છે જેમાં અણુધડાકા પડતા મુકવાની મહા સત્તાઓને અપીલ થઇ છે. ઠરાવમાં અણુ પ્રયોગો પ્રતિ માનવજાતિના અવાજને લક્ષમાં લેવાની હાકલ થઇ છે. કોંગ્રેસ પ્રમુખ શ્રી ઢેબરે કહ્યું છે કે ઠરાવ માત્ર ભારતીય જનતાનો નહીં બલકે દુનીયાની તમામ પ્રજાઓ નો અભિપ્રાય વ્યકત કરે છે.

* *

સૌરાષ્ટ્રમાં હમણાં પવનના તોફાન થી ઠેરઠેર નુકસાન થવા પામ્યુ હતું. ભાવનગર બંદરે પવનના તોફાનથી લગભગ બે એક લાખ રૂપીયાનું નુક-સાન થયું છે.

* *

સૌરાષ્ટ્રમાં કેટલાંય શહેરોમાં ડેરી શરૂ કરવા અંગેની તઇયારીઓ ચાલે છે, આ તઇયારીઓને નિહાળવા મુંબઇના મીલ્ક કમીશ્નર શ્રી ખુરોડ સૌરાષ્ટ્રના પ્રવાસે આવ્યા હતા ને જુદા જુદા શહેરોમાં જઇને ડેરીની યોજનાની વિગતો તપાસી હતી.

* *

ગૌહત્તિથી ખબર મળ્યા છે કે ૨ જી જુલાઇએ આસામ અને મણીપુરમાં ધરતી કંપ થયો છે જે ૧૯૫૦ના ધરતી કંપ કરતાં ઘણો વિનાશક હોવાનું જણાયું છે.

* *

અહમદનગરથી પચાસ માઇલ પર ગોદાવરી નદીના મધ્યે ૫મી જુલાઇએ ૩૦ માણસથી ભરેલી એક હોડી ઉંધી વળી જવાથી ૨૦ માણસો ડુબી ગયાં હતાં દશ તરીને નીકળ્યાં હતાં.

* *

કાનપુર ખાતે એશીયા ભરમાં સહુથી મોટી મેડીકલ કોલેજ રૂા. ૧ અબજ ૪૯ કરોડના ખર્ચે બંધાશે. હીંદુ મુસ્લીમ એકતા પાછળ પોતાનો જાન આપનાર જાણીતા કોંગ્રેસ નેતા ગણેશ-શંકર વિદ્યાર્થીનું નામ આ કોલેજ સાથે જોડાશે.

* *

કુદરતી ગેસ તથા તેલને લગતા તપાસ પંચના ભુસ્તર-શાસ્ત્રીઓએ તાજેતરમાં ભુજ તાલુકાનાં વિસ્તારમાં પેટ્રોલ હોવાની શોધ કરી છે. આ વિસ્તાર ભુજની પશ્ચિમે ૧૦૦ માઇલને અંતરે છે અને ખનિજ સંપત્તિ માટે સમૃદ્ધ છે. લીગ્નાઇટ, ચાઇના કલે, જીપ્સમ વિગેરે ચીજો અહીંથી મળે છે.

અમેરીકામાં શ્રમજીવી સ્ત્રીઓ

અમેરીકાના શ્રમજીવીઓની સંખ્યાં માં આવતાં ૧૦ વર્ષ દરમીયાન ૧ કરોડની વૃદ્ધિ થશે એવી ધારણા છે. અને આ વધારામાં અડધી સંખ્યા સ્ત્રીઓની હશે.

આ ભાવી ઘટનાને લીધે અમેરીકા માં એક નવી પરીસ્થીતી નીર્માણ થાય છે એ પરીસ્થીતી પ્રત્યે સમાજ—શાસ્ત્રી ઓ અને અર્થ શાસ્ત્રીઓનું જ નહિ પણ વેપારીઓ અને સરકારી અધી કારીઓનું ધ્યાન પણ ખેંચાયું છે આ પરીસ્થીતી નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માગી રહી છે.

અમેરીકાના શ્રમજીવી સમુદાયમા સ્ત્રીઓની પલટાયેલી ભુમીકા કંઇ જાત ની હશે? આ સુચિત પરીવર્તન માટે કયાં તત્વો જવાબદાર છે? પરી-વર્તનની ભાવી અસર શી હશે?

અમેરીકામાં ૨ કરોડ ૧૦ લાખ સ્ત્રીઓ કામ કરે છે. અમેરીકાની કુલ રોજીનો પાંચમો ભાગ સ્ત્રીઓ મેળવે છે. દર દશ પરણીત સ્ત્રીઓ માંથી ૩ સ્ત્રીઓ નોકરી કરતી જણાઇ છે. આમાં મોટે ભાગે પ્રૌઢ સ્ત્રીઓ હોય છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ટુંકી વાર્તા

પગ કરીને પાછો આવે

(નવલભાઇ શાહ 'નવાં માનવી'માંથી)

(ચાલુ)

પ્રકરણ ૬ઠું

સુંદરદાસ ઘેર પહોંચ્યો. ઉપર જઇ બારણું બંધ કર્યું. પથારીમાં પડયો. છેલ્લી પત્ની વીણાના અવસાનથી જે આઘાત થયો હતો તેથી અનેકગણો આઘાત તેના હૈયાએ આજે અનુભવ્યો. એના સ્વમાનના આજે ચુરા થઇ ગયા હતા. ધન, રૂપ બધું હોવા છતાં તેની જીંદગી આજે ધુળમાં રોળાઇ ગઇ અને મૃણાલીના એ જ શબ્દો... 'કોઇ વિધવાનો હાથ ઝાલજો...' વાર'વાર તેને કાને અફળાતો હતો.

એક બાજુ ક્રોધ હતો. ઘવાએલું સ્વમાન એ નાનકડી છોકરીને બોચી પકડી ભોંય પર પછાડી દેવાનું કહી રહ્યું હતું. બીજી બાજુ દિલમાં થતું, 'પણ એને ખોટું'ય શું કહ્યું? ચોથી વાર પરણું છતાં સોળ સત્તર વર્ષની ભણેલી કન્યા શોધું...મારી સાથે સીનેમા જોઇ શકે. ચા પાર્ટીમાં આવી શકે...જા...જા સીનેમામાં જાને...પત્ની જોડે ચા પાર્ટીમાં જાને...અને છેવટે એનાથી બોલાઇ ગયું હું એજ દાવનો હતો...

બીજી બાજુ સોહનલાલ પણ સડક થઇ ગયો. વીજળી વેગે ક્રોધમાં ચાલી જતી મૃણાલીનીને જોઇને તેને થયું બસ ખતમ. અને તરતજ તેને સુંદરની યાદ આવી. શું એણે પણ કાનો કાન સાંભળ્યું હશે! જોડેના ખંડમાં આવ્યો. ખુરશી ખાલી હતી. સુંદરના હાથમાંનો સુગંધીદાર રેશમી રૂમાલ ત્યાં પડયો હતો. સોનેરી પટ્ટીના ચંપલ પણ પહેરવા તે ઉભો રહ્યો ન હતો. તેની દશા ત્રિશંકુ જેવી થઇ ગઇ. આ શું થઇ ગયું? એકબાજુ ગંગા અને બીજી બાજુ સરલા...હવા પણ થંભી ગઇ. છેવટે સરલાએ કહ્યું હું નો'તી કહેતી...

'તેં ધુળ કહ્યું,' ગંગાએ ગુસ્સે થઇ કહ્યું.

'તો ફોડો તમે તમારે...તમે એજ દાવનાં છો...મારે શું?

'શું બોલી...?

સરલા નીચે ચાલી ગઇ.

મૃણાલીની ઘેર ગઇ ત્યારે નવ વાગી ચુકયા હતા. તે પોતાના ઓરડામાં ગઇ. જે બની ગયું હતું તેણે તેના જીવનમાં એક વંટોળ ઉભો કર્યો હતો. પણ તે આટલી અકળાઇને શા માટે બોલી? મારે શાંત રહેવું જોઇતું હતું... પણ તરત જ બીજો વિચાર આવ્યો ના એજ દાવના છે. હવે એમને ખબર પડશે કે ભણેલી છોકરીઓના મામાં ગમે તેમ થતાં નથી. માણસ ગમે તેટલીવાર વિધુર થાય તોય લગ્ને લગ્ને કુંવારો...કયાં નો ન્યાય? એ સોહનલાલ કેવી મીઠી મીઠી વાતો કરતો હતો. હવે એ ભુલી જશે.

આ નાનકડી ઘટનાએ સુંદરદાસના બધા અભરખાના ભુક્કા બોલાવી દીધા. બીજે દિવસે પરોઢે ચઢેરે સોહને તેના ખંડમાં પ્રવેશ કર્યો. આજે સવારથી તે ઉઠયો જ ન હતો. નોકર આવીને ચા આપી ગયો. પેઢીના કામે મુનીમ આવ્યા તેમને કહી દીધું 'મારી તબિયત ઠીક નથી.' સૌ વિદાય થયા. તે પડયો જ રહ્યો પણ તેના અંતરમાં મૃણાલીનાં એ વેણ સતત ઘોલ મારી રહ્યા હતા.

સોહને આવી જગ્યા લીધી. શું બોલવું તે થોડી વાર તો સમજાયું જ નહીં. સુંદરદાસની ફજેતી પોતેજ કરી છે એવું એને થયું. પાકે પાયે નક્કી થયા વગર હું શું કામ સુંદરને ત્યાં લઇ ગયો. એ ત્યાં આવ્યો તો આવાં આકરાં વેણ સાંભળવાં પડયાં ને? એમાં મારો જ દોષ છે. પણ તરત જ વિચાર આવતો...મેં તો કહ્યું પણ એ શું જોઇને તઇયાર થઇને આવ્યો! એણે સમજવું જોઇએ ને? ...પણ હવે જે થઇ ગયું તે ખરું...

'કેમ છે'

'ઠીક'

'મને માફ કર.'

'એમાં તારો શો દોષ. મારા ભાગ્યનો.

'ના મારી જ ભુલ'

'એમાં ભુલ શાની'

બંને થોડી ક્ષણ માટે શાંત રહ્યા.

'છેવટે સોહને મૌન તોડયું...હવે?'

મને સુઇ રહેવા દે...આ પૈસા રહ્યા. હવે મને શહેરની ભણેલી કન્યાનો મોહ નથી. મારૂં ઘર સંભાળે એવી કન્યા ગમે ત્યાંથી શોધી લાવ. પંદર દિવસમાં કામ પતવું જોઇએ. પૈસા સામે ન જોતો. બોલી તે આંખ મીંચી પડી રહ્યો.

પાંચ મીનીટ મૌન છવાઇ ગયું. સોહને વિદાય લીધી. એ ત્રણ શહેરમાં તપાસ કરી જોઇ પણ કાઇ મેળ ન પડયો. ત્યાં જ એક દિવસ મોહનદાસની દીકરીના સમાચાર મળ્યા

વાત કહેનાર સોહનલાલનો ઓળખીતો હતો. તેણે કહ્યું, 'ઘર ગરીબ છે. પણ ખાનદાન...'

'ભાઇ જે હશે તે...આ મહિનામાં આપણે ગમે તેની સાથે ફેરા ફેરવી દઇએ એટલે છુટયા.'

ત્રણ દિવસમાં ચોકઠું ગોઠવી દેનારને ત્રણ મહિના વીતી ગયા. તેમાંય મોહનદાસે પૈસા લેવાની ઘસીને ના પાડી ત્યારે તેના ગર્વથી પિડાતા હૈયામાં વિચારે સંચાર કર્યો. શું આવો ગરીબ માણસ પણ આવી મોટી રકમ તરછોડી શકે! મોહનદાસ માટે તેના દિલનાં ખુણામાં આદર જન્મ્યો. અને અમાસની અંધારી રાતે ઘાડ જંગલમાં એકલી ઉભેલી ઝુંપડીમાં જલતા નાનકડા દીપકની જેમ તે પ્રકાશી રહ્યો. જીવન શું? આ પૈસા શા માટે? વગેરે વિચારો આવી ગયા. અને તેમાંય સુશીલાની ધર્મમૂર્તીએ, સુશીલાની શ્રદ્ધાએ એના અંતરના ઉંડાણમાં પડેલી સદ્‌ભાવનાને જાગૃત કરી.

તેણે સુશીલાને કહ્યું, 'ભલે હું કાલથી નીતિથી જ જીવીશ.' ગોખલામાં મૂકેલા દીવાની જ્યોતે એક ચમકારો અનુભવ્યો. મૂર્તી જાણે જીવંત હોય તેમ કહી રહી, 'સુંદરદાસ' જીવન એટલે પ્રેમ. આજે સુશીલા તારી પાસે જીવન માગી રહી છે. માણસની આંખ જ્યાંસુધી ધન સંપત્તિના કેફથી ઘેરાયેલી હોય છે ત્યાંસુધી એ જીવનનો અનુભવ કરી શકતો નથી...'

મોડી રાત સુધી પડયો રહ્યો પણ તેને ઉંઘ ન આવી. અનીતિથી રીઢા થઇ ગએલા હૃદયને બીજું એક પ્રેમાળ, શુદ્ધ હૃદય લાગેલું હતું. એ હૃદય એના હૃદય ઉપર ચઢેલાં એક પછી એક પડો ઉખેડી રહ્યું હતું. એક ક્ષણ તો એને થઇ ગયું. પણ આ બધું શે છુટશે? આ વેપાર, આ લાંચ, આ અમલદારો...આ સાગરીતો...

આખી રાત તેના હૃદયે મંથનમાં ગાળી. સવાર થતાં થતાં તેનૂ જીવન બદલાઇ ગયું હતું. મારી પાસે શું નહોતું; પણ એક વસ્તુ ન હતી. પત્નીનુ હૃદય. અને સુશીલામાં તેને તેવા હૃદયનો અનુભવ થયો. પ્રથમ જ રાત્રિએ તે તેના હૃદયની સ્વામીની બની ગઇ હોય તેમ તેના અંતરમા વિશુદ્ધ પ્રેમની, કદી ન અનુભવેલા એવા પ્રેમની મધુર લાગણી જન્માવી ગઇ.

ચાર પાંચ દિવસ તો હળવા મળવામાં ગયા. જે કોઇ મળવા આવ્યું તે સૌને લાગ્યું, 'જરૂર આ સુંદરદાસને કાંઇ થઇ ગયું છે.'

સાતમે દિવસે તે દુકાને જવા તઇયાર થયો. કપડાં પહેરી બહાર જતાં પહેલાં તે સૂવાના ખંડમાં ગયો. ગોખલામાં દીવો જલતો જ હતો. ત્યાં જઇ ઉભો રહ્યો. આંખો મીંચી ઇશ્વર પાસે ટકી રહેવાને બળની પ્રાર્થના કરી. આ દર્શન માત્રથી સુશીલાની આંખ પ્રેમથી છલકાઇ ગઇ: તેનાથી બોલાઇ ગયું.

'જુઓ, મને પૈસાની જરૂર નથી. એ તો મળી રહેશે. વેપારમાંથી નહિ મળે તો મહેનત પણ કરીશું. મને બધું જ આવડે છે. તમે ઘરની ચીંતા ન કરશો. પણ જો સુખી થવું હોય તો ઘરને ઉંબરે અનીતિનો એકપણ પૈસો ચઢવા ન દેશો.'

સુંદરદાસ દુકાને ગયો. ગોરખધંધા નિમિત્તે અનેક લોકો આવ્યા, મળ્યા... પણ સુંદરદાસે તે તરફ ધ્યાન ન આપ્યું. બધાને લાગ્યું કે શેઠનો જીવ હજુ ઘેર છે...

એક મહિનો પૂરો થયો. દુકાનની આવક ઘટી. વાહવાહ કરનાર મિત્રો ધીમે ધીમે ઓછા થવા માંડયા. અમલદારો પણ સુંદરદાસની ભુમિકા સહી ન શકયા. કોકના દિલમાંય થઇ ગયું કે એનેય ચમત્કાર બતાવી દઇએ. પણ એ માત્ર વિચાર જ રહ્યો.

છ માસ પૂરા થયા. પતિ અને પત્ની બેઠાં. વાતો ચાલી. અને પત્નીએ પુછ્યું, 'કેમ, વેપાર કેવો ચાલ્યો? વેપાર શું ચાલે? દુનીયામાં જૂઠ વગર...'

'શું તમોને હજુય એમ લાગે છે કે જૂઠથી જ જીવાય છે?'

હા, દુનીયા એવી છે. આ છ મહિનાના ચોપડા ગઇકાલે જ તપાસ્યા. ધંધો એટલે નોકર ચાકરનું જ ખર્ચ મોટું; અને આવક તુટી...

'પણ સરવાળે?' સુશીલાથી બોલાઇ ગયું.

'સાચું કહું? સરવાળે આ એક રૂપીયો બચ્યો. બોલી તેણે ગજવામાંથી એક રૂપીયો કાઢી સુશીલા સામે ધર્યો...

'પણ, નીતિનોને?'

'હા.'

'તો માનજો એ એક નથી પણ લાખ છે. અનીતિનાં નાણાંને પગ હોય છે. અને પકડવા જાવ તોય તે પકડી નહિ સકાય. એક યા બીજે માર્ગે જતું જ રહે. અરે પકડી રાખો તોય સુખે જીવવા તો ન જ દે. જ્યારે નીતિનો એક રૂપીયો ફેંકી દો તોય એ ફુનીયા ફરીને પાછો ઘેર આવે.

સુંદરદાસે સુશીલા સાથે જીવનની જે એકતા, જે મીઠાસ અનુભવી હતી તેની આગળ સંપત્તિ ફીકી હતી. એ બધાં કરતાંય જીવનમાં પહેલી જ વાર તેણે શાંતિનો અનુભવ કર્યો. બધા જ અમલદારો તેના હતા છતાં તેના હૈયાને જંપ ન હતો. બહારથી તો ઉંચો થઇને ફરતો પણ હૃદયના છેક ઉંડાણમાં કશુંક તેના દિલને કોરી ખાતું એ શું હતું તે સુંદર સમજી ન શકતો. એ અંતરના દુઃખને દબાવવા તે બેવડા જોરથી અનીતિને માર્ગે પ્રયાણ કરતો. પણ સુશીલાના પ્રવેશની સાથે અંતરના ઉંડાણમાં પડેલા સુખનો તેને સ્પર્શ થયો. એ સુખ, શાંતિ તેના દિલને એટલી ગમી ગઇ કે તેણે સુશીલાને કહ્યું, 'મને થાય છે કે અહીંના વાતાવરણથી આપણે થોડા વખત દુર જઇએ તો?

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

'ક્યાં! હું તો તમારી પાછળ જ છું'

'મારા વતનમાં ઘર છે, પાદરમાંજ થોડી જમીન છે, ત્યાં જઇને રહીએ. મને થાય છે કે આ બધી ઝંઝટ છોડી થોડો વખત શાંતિથી જીવું'

સુશીલાનેય ગામડું તો ગમતું જ હતું. શહેરના બંગલાના જીવનમાં સગવડો હતી પણ માત્ર ચાહવું એજ જેનો સ્વભાવ છે એવાં સરળ હૈયાં ન હતાં.

વેપારનું કામ એક વફાદાર મુનીમને સોંપ્યું. જતાં જતાં પણ કહ્યું. 'જો એક પણ પાઇ ખોટી રીતે મેળવી તો મને આ દુકાનને પગથીએ નહિ ભાળો...'

સુંદરદાસ સાત આઠ દિવસે પોતાના નાનકડા ગામમાં આવ્યો. ત્યાં તેની એક ધનિક તરીકે પ્રતિષ્ઠા હતી એટલે સૌ તેની આજુબાજુ ટોળે વળતા, પણ આ વખતે તે નવી જ રીતે આવ્યો હતો. નહોતો રસોયો કે ન હતા નોકર ચાકર...એટલે આખા ગામમાં વાત ફેલાઇ ગઈ કે સુંદરદાસ ની પેઢી તુટી ગઇ છે. એ તો બધું ઠીક. બહારથી જ ઉજળું. ભાઇ સાબ તો ઉચાળીયું કરીને નાઠા છે...તો કોઇ કે કહ્યું ના ના...આ નવીના નચાવ્યા નાચે છે. હવે તો વેપારને માથેય છીણી મુકાઇ ગઇ છે.

ગામ ગમે તેમ વાતો કરતું રહ્યું અને સુંદરદાસે શાંતિથી નવું જીવન શરૂ કર્યું. બંનેએ નક્કી કર્યું કે આપણે આપણા ખર્ચ પૂરતું તો અહીં થી રળી લેવું.

અને સુંદરદાસે પણ એ વાતને એટલા જ ઉત્સાહથી વધાવી લીધી, એક સારી ગાય ખરીદી. પાદરવાળા કુવા પરની વાડીમાંથી બે એકર જમીન માગી ને ખેડુતે તે આપી. સુશીલાએ બધું જ કામ જાતે કરવા માંડ્યું. સવારમાં ઉઠી ગાયો દોહવી, વાસીદું કરવું વિ. બપોરે છાણાં વીણવા પણ જતી. તેના આવા કામકાજે લોકો ની માન્યતા ઉપર મેખ મારી.

બીજી બાજુ સુંદરદાસે પોતાના ખેડુતની સાથે થોડું થોડું કામ કરવું શરૂ કર્યું. પૈસાનો પ્રશ્ન જ ન હતો પણ એ કામમાં એને આનંદ પડતો તે અપૂર્વ હતો.

એક દિવસ બપોરે સુશીલા ભાત લઇને વાડીએ આવી. વાડીના છાંયે બેસી તેણે ભાત પીરસ્યું. સુંદર વાડી માંથી તાજા જ મૂળા ધોઇ લાવ્યો. ભુખ તો કકડીને લાગી હતી. રોટલો ખાતાં ખાતાં તેનાથી બોલાઈ ગયું: 'સાત પકવાનના થાળમાંય આટલી મીઠાશ મેં ભાળી નો'તી!'

અને બોઘરણીમાંથી દુધ આપતાં સુશીલાએ કહ્યું, 'મીઠાશ તો નીતિની છે.' બીજા ૭ માસ વીતી ગયા. બંને સંપૂર્ણ રીતે એક બની જીવતાં હતાં.

એક દિવસ: સુશીલાએ એની પેટી ખોલી. કપડાં ગોઠવતી હતી ત્યાં પહેલા ૭ માસની નીતિની કમાણીનો રૂપીયો કપડાંની ગડીમાંથી નીચે પડયો.

'તુંય તારી પાસે પૈસા રાખે છે ને?' સુંદરદાસે ટોળમાં કહ્યું.

'હા, આ તો રાખવો જ જોઇએ ને...આ તો આપણી નીતિનો કમાણી નો પહેલો રૂપીયો...

'પેલો'

'હા, અને તે ઉભી થઇ. તેણે સીંદુર લીધું અને બારણામાંથી ધા કર્યો.

'પણ, તેં આમ શા માટે કર્યું? કેમ, તમોને થયું ને કે મનેય પૈસા નો મોહ છે ને...

'એ તો મેં હસતાં હસતાં......'

'તો હુંય હસતાં હસતાં જ કહું છું. તમોને યાદ છે? મેં એક વખત કહેલું 'જો નીતિની કમાણી હોય તો એને ધક્કો મારીને બહાર ફેંકી દઇએ તોય તે પાછો આવે...'

સુંદરદાસ સુશીલાની શ્રદ્ધાથી છલકાતી આંખો સામે તાકી રહ્યો.

આ વાતને આઠ માસ વીતી ગયા. ત્યાંના જીવનમાં બંને એવાં ગોઠવાઇ ગયાં હતાં કે હવે શહેરની ને ત્યાંના વેપારની ઝંઝટ પણ ગમતી નહીં. મુનીમના પત્રો પહેલાં તો રોજ આવતા. હવે તે પણ ઘટી ગયા ને સુંદરદાસે પણ લખી નાખ્યું કે વેપારને ધીમે ધીમે સમેટી લો...અને મુનીમ તો ચિઠ્ઠીના ચાકર. અને એ કામ તેમણે ધીમે ધીમે સમેટી લીધું.

આજે ધૂળેટીનો દિવસ હતો. સવાર થી ગામ ગાંડું થયું હતું. સુંદરદાસ હવે ગામનો એક સામાન્ય માણુસ હતો. ઘેરૈયાનું ટોળું ધસી આવ્યું. સુશીલા સમજાવતી રહી ને ટોળાંએ ઘરને ધુળ, છાણુથી ભરી દીધું. બપોરનાં બે વાગ્યા સુધી ગામમાં ધમાલ ચાલી. સુશીલાએ ખજુર ને ખોખાં આપીને ઘેરૈયાઓને વિદાય કર્યાં. વાતાવરણ શાંત થયું એટલે ધીમેથી એ ઘર સાફ કરવા લાગી. સુંદરદાસ પણ એ ધુળના ઢગલાને બહાર કાઢવા લાગ્યો. પાંચેક મીનીટ થઇ હશે ત્યાં કાંઇક તેના હાથે અફળાયું...

'આ શું?'

'સુશીલાએ તેના હાથમાંનો કાળો પડી ગએલો સીક્કો લીધો. નખથી ઉપરની ધૂળ ખસેડી.'

'અંદર લાલ સીંદુર જોતાં જ સુંદર દાસથી બોલાઇ ગયું: આ તો પેલો જ રૂપીયો! તેં ફેંકી દીધો હતો તે...'

લુગડાના છેડાથી સુશીલાએ તેને સાફ કર્યો. ને પોતાની અમૂલ્ય સંપત્તિ હોય તેમ તેને લઇ અંદરના ખંડમાં ગઇ. સુંદરદાસ પણ પાછળ પાછળ ગયો. ખુણાના ગોખલા પાસે જઇ દીવા આગળ રૂપીયો મૂકયો ને છબીને પ્રણામ કર્યા.

અને સુંદરદાસથી બોલાઇ ગયું, 'તારી વાત સાચી પડી; રૂપીયો ગમ કરીને પાછો આવ્યો.'

એ વાતને વર્ષો થયાં છતાં એ ગોખલામાં એજ રૂપીયો હજુય બીરાજે છે. તેમને ઘેર છોકરા થયા ને તેય પરણ્યા છતાં ધનતેરસને દિવસે શ્રદ્ધા પૂર્વક એજ રૂપીયાની પુજા થાય છે.

એક દિવસ મોટા દીકરાના બકુલે કહ્યું, 'દાદી, આ રૂપીયો તો સાવ ઘસાઇ ગયો.'

'બેટા, આ તો અમારી પહેલી નીતિની કમાણી છે. એ હશે ત્યાં સુધી આપણે સુખી રહી શકીશું... તારા દાદાને પૂછજે. તને પહેલેથી માંડીને વાત કરશે. બેટા, રૂપીયા રૂપીયામાંય ફેર.'

(મુનીશ્રી નાનચંદ્રજીને મુખેથી સાંભળેલી કથાને આધારે.)

—સંપૂર્ણ.

વિવિધ વર્તમાન

મી. નુનનો અમેરીકાનો પ્રવાસ

પાકીસ્તાનના પરદેશ ખાતાના પ્રધાન મી. ફીરોઝખાન નુન યુનાઇટેડ સ્ટેટસ જવાને લંડનથી વિદાય થયા હતાં. અને પાકીસ્તાન ના વડા પ્રધાન સહરાવર્દીએ પોતાનો નક્કી કરેલો અમેરીકાનો પ્રવાસ ૧૧ મીથી શરૂ કર્યો હતો.

મી. નુને છાપાના પ્રતિનીધીઓને અમેરીકા માટે વિદાય થતા પહેલા જણાવ્યું છે કે; "કેટલીક ચીજો ખાનગી ભલે રહેતી. હું તમને મારા અમેરીકાના પ્રવાસનું કારણ જણાવી નથી શકતો. તેમજ હું કેટલો વખત રોકાઇશ અને કોણે કોણે મળીશ તે પણ જણાવી નથી શકતો.

હીમમાનવની થનાર વધુ શોધ

કેલકત્તા ખાતે હીમમાનવની શોધ માટે હિમાલય પર આરોહણ કરનાર ટુકડીના નેતા શ્રી ટોમ સ્લીકે ખટમંડુ થી પાછા ફરતા કહ્યું હતું કે અમારી ટુકડીએ અરૂણ નદીની ખીણના વિસ્તાર માં બે જગ્યાએ હીમમાનવ અથવા યતિનાં પગલાં જોયાં હતાં. આ પગલાં પરથી અમને ખાતરી થઇ છે કે માણુસની જેમ ટટ્ટાર થઇને ચાલ નારૂં એ એક પ્રાણી છે.

આ ટુકડીમાં શ્રી સ્લીક ઉપરાંત એક હીંદી અને એક આઇરીશ હતા. બીજી ટુકડી આ હિમ માનવીની શોધ કરવા સપટેમ્બરમાં આરોહણ કરશે.

પાકીસ્તાનના હાય કમીશનર

નયરોબી ખાતેના પાકીસ્તાનના હાય કમીશનર મી. સૈયદ અહમદ આઝીલ નયરોબી જતા ડરબન ટુંક મુદત માટે રોકાયા હતા. તેમના માનમાં ડરબન ની મુસ્લીમ જનતાએ સ્વાગતના મેળાવડાઓ ગોઠવ્યા હતાં. સ્ત્રીઓ તરફ થી પણ એક ટી પાર્ટીનો જલસો બેગમ સૈયદ માટે ગોઠવવામાં આવ્યો હતો પણ કમનસીબે તેઓ તે વખતે હાજર નહોતા રહી શક્યા.

જોહાનીસબર્ગ ખાતે હાય કમીશનરે જણાવ્યું હતું કે; પાકીસ્તાન અને સાઉથ આફ્રિકા સાથેના મૈત્રી ભર્યા સંબંધ માટે વાટાઘાટો ચાલી રહી છે. આપણો ઝગડો સાઉથ આફ્રીકા સાથે હીંદના જેવો નથી. આપણે હીંદ કરતાં સાવ જુદી પ્રજા છીએ. અને કદાચ ગમે તે વખતે બન્ને વચ્ચે સુલેહ થવા સંભવ રહે છે.

જાણીતા ઉદ્યોગપતિને મળેલી હાર

ગુજરાતના પાટણના વતની અને ભારતના જાણીતા ઉદ્યોગપતિ શ્રી. તુલસીદાસ કીલાચંદને હિમાચાલ પ્રદેશ માં ચુંટણીમાં પરાજય મળ્યો છે. ભૂતપુર્વ હિમાચલ પ્રદેશના ગૃહપ્રધાન શ્રી. પદ્મદેવે શ્રી તુલસીદાસને હાર આપી હતી.

શ્રી. તુલસીદાસે ભારતની લોકસભા ની બેઠક માટે હિમાચલ પ્રદેશમાંથી સ્વતંત્ર ઉમેદવારી કરી હતી. કોંગ્રેસી ઉમેદવાર શ્રી. પદ્મદેવને ૨૦૮૮૯ મતો મળ્યા હતા જ્યારે શ્રી. તુલસીદાસને ફાળે ૧૭૧૧૪ મતો ગયા હતા.

૧૯૫૨ની સામાન્ય ચુંટણીમાં શ્રી. તુલસીદાસ, મજુર આગેવાન શ્રી. ખંડુ ભાઇ દેસાઇને મહેસાણા મતદાર વિભાગ માં હરાવીને લોકસભામાં ચુંટાઇ આવ્યા હતા જ્યારે આ વખતની ચુંટણીમાં તેમને વિજય મળ્યો નથી.

રશીયા જનારૂં ગુજરાતી ગરબા મંડળ

મુંબઇના ગુર્જર ગરબા મંડળ તરફથી રાસ અને ગરબા ખેલતાં ભાઇબહેનોનું એક મંડળ રશીયા જનાર છે. મોસ્કો ખાતે ચાલુ માસની ૨૧મી તારીખથી ૧૧મી ઓગસ્ટ સુધી યોજાનારા યુવક મહોત્સવમાં આ મંડળ ભાગ લેશે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ગાંધી સાહીત્ય

ઈ. આ. નો ઈતીહાસ		૭	૬
મહાદેવ દેશાઈનું જીવન ચરીત્ર		૨	૬
મહાદેવ દેશાઈની ડાયરી	ભા. ૧	૧૦	૦
,, ,, ,,	ભા. ૨	૧૨	૦
,, ,, ,,	ભા. ૩	૧૧	૬
,, ,, ,,	ભા. ૪	૮	૦
,, ,, ,,	ભા. ૫	૧૧	૦
બાપુની કારાવાસની કહાણી		૧૫	૦
હસ્ત લીખીત હીંદ સ્વરાજ્ય		૪	૦
આત્મ કથા (ગાંધીજી)		૭	૬
ગાંધીજીની સંક્ષીપ્ત આત્મ કથા		૨	૬
બાપુની ઝાંખી (કાકા કાલેલકર)		૩	૦
બાપુની પ્રસાદી		૫	૦
ગાંધીજી અને સામ્યવાદ (કી. મશરૂવાળા)		૩	૦
નીતી નાશને માર્ગે (ગાંધીજી)		૨	૦
અનાસક્તી યોગ (ગાંધીજીએ ગીતાજીનો કરેલો અનુવાદ)		૧	૬
ધર્માત્મા ગોખલે (ગાંધીજી)		૧	૬
આશ્રમ ભજનાવલી		૧	૦
હીંદનો કોમી ત્રીકોણ (કોમવાદ વિશે લખેલું)		૧	૦
આરોગ્યની ચાવી		૧	૬
કીંગ કોંગ એક સાહસથી ભરપુર બાળ વાર્તા		૩	૦

મળવાનું ઠેકાણુ: આ ઓફીસ.

'Indian Opinion' P. Bag.,
Durban, Natal.

નવલ કથાઓ

સારા સારા લેખકોનું સુંદર સાહીત્ય

નવલીકાઓ (મેઘાણી)	૬	૬
સોરઠી ગાથા ૪	૬	૬
મેઘ બીંદુ	૭	૦
ઉભી વાટ	૮	૬
ઉન્નયન	૭	૦
કલાની સહચરી	૫	૦
શહીદોનો સંદેશ (આયરલેન્ડના શહીદ)	૪	૦
સોનેરી છાયા	૧૦	૦
છાયા પ્રકાશ	૧૩	૬

ર. મ. દેશાઈ કૃત

દિવ્યચક્ષુ	૧૧	૦
માનવી ખંડીયેરો (એક રક્ત પિત્તીની આત્મ કથા)	૬	૦
લોક ભાગવત (નાનાભાઈ ભટ્ટ કૃત) શ્રીમદભાગવતની કથાઓ	૧૬	૦
કીમીયાગારો (૧૮ મહાન નરનારીઓનો ટુંક પરીચય) યશોધર મહેતા	૬	૦
મુક્ત પંખી	૮	૦

મળવાનું ઠેકાણું આ ઓફીસ.

'Indian Opinion'
P. Bag, — DURBAN.

If you have liked this issue of "Opinion"—the Way of Gandhi—why not send us this subscription form and so enable us to supply you further issues of the journal without a break.

SUBSCRIPTION ORDER

Please send me a year's issues of "Opinion"

Name ....

Address ....

....

I am enclosing the subscription amount (Half Year within the Union 15/6; elsewhere 18/6 by ....

Date .... Signature ....

GIFT SUBSCRIPTIONS ORDER

Please send a Half Year's issues of "Opinion" to my following friends, superscribing the copies as under:

"This copy is a gift from ....

1 Name ....
Address ....

2 Name ....
Address ....

3 Name ....
Address ....

I am enclosing the subscription amounts by ....

Date .... Signature ....

"OPINION"
c/o Indian Opinion,
P.Bag, DURBAN.

વાંચવા લાયક સાહિત્ય

ગો સેવા (ગાંધીજી)	૨	૦
ગીતા બોધ (ગાંધીજી)	૧	૦
બા બાપુની શીળી છાયામાં (મનુ ગાંધી)	૪	૬
મધુકર (વિનોબા)	૫	૬
ત્યાગ મુર્તિ અને બીજા લેખો (ગાંધીજી)	૬	૦
ત્યારે કરીશું શું (ટોલ્સટોય)	૪	૬
વ્યાપક ધર્મ ભાવના (ગાંધીજી)	૬	૦
દારૂબંધી (કુમારઅપ્પા)	૧	૩
ઓતરાંતી દીવાલો (કાલેલકર)	૧	૩
કન્યાને પત્રો ન. પરીખ (તારૂણ્યમાં પ્રવેશતી બાળાઓ માટે)	૨	૬
મરકુંજ (મ. ત્રીકમજી ક્ષયરોગી માટે)	૨	૦
ગાંધીજી (બાળકો માટે ચરીત્ર)	૧	૬
વિશ્વશાંતી કાવ્ય (ઉ. જોશી.)	૧	૦
બહેનોને (રા. અમૃતકોર)	૧	૦
હીંદી રાષ્ટ્રીય મ. સ.નું બંધારણ	૧	૦
આત્મ રચના જુ. દવે.	૮	૦
દીલ્હી ડાયરી (ગાંધીજી)	૭	૬

મળવાનું ઠેકાણું

'INDIAN OPINION'
Private Bag,
Durban.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Jethalal's Mithai House

and

Vegetarian Caffetaria

86 Queen Street, Durban.

Telephone : 27780 — P. O. Box 2043.

Tel. Address: "SWEETMEATS"

અમારે ત્યાંથી બધી જાતની ચોખ્ખા ઘીની બનાવેલી શુદ્ધ મીઠાઈ મળી શકશે.

* * * *

આખો દિવસ વેજીટેરીઅન ભોજન મળી શકશે.

* * * *

લગ્ન પ્રસંગે તેમજ પાર્ટીઓ માટે જમણની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

હોલ શુભ પ્રસંગે ભાડે મળી શકશે.

* * * *

બોર્ડીંગ અને લોજીંગની સગવડ

કાયમી બોર્ડરોને ખાસ પસંદગી આપવામાં આવશે. વિદ્યાર્થીઓ અને શિક્ષકોને વધુ પસંદગી આપવામાં આવશે. હાલમાં તો માત્ર પુરૂષ વર્ગનેજ લેવામા આવશે. ઓરડાઓમાં નવું અને આધુનિક ઢબનું ફરનીચર રાખવામાં આવેલું છે. દેશમાં જતાં અગર તો દેશમાંથી આવતા ઉતારૂઓ માટે કુટુમ્બને રહેવા માટે રહેવાની તેમજ ખાવાની સગવડ કરી આપવામાં આવશે.

* * * *

અમે દેશી સેવરધની સોપારી સેકેલી, અને કાચી તેમજ ધાણાની દાળ, ખારેક, પીપસ્તા, અને ચારોલી, વિગેરે રાખીએ છીએ.

* * * *

ઘરનું આંથેલું અથાણું અને સારી જાતના પાપડ હંમેશાં તઈયાર હોય છે.

* * * *

ઓર્ડરથી શિખંડ અને દુધપાક બનાવી આપવામાં આવશે.

પ્રાઈસ લીસ્ટ માટે લખો.

મુદ્રક અને પ્રકાશક શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી, ઈન્ટરનેશનલ પ્રિન્ટીંગ પ્રેસ, ફીનીક્સ, પ્રાઇવેટ બેગ, ડરબન, નાતાલ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor